

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна юридична бібліотека.
Заснований у 2011 році. Виходить раз на два тижні.
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, Н. Іванова, А. Чекмарьов, А. Бергелська.
Адреса редакції: НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна.

Громадська думка про правотворення

/Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу
правової електронної інформації/

№ 8
(серпень 2011 р.)

ЗМІСТ:

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	3
НОВИНИ ЗАКОНОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ	9
ВІДГУКИ	18
Земельна реформа.....	18
Пенсійна реформа.....	27
Інше	38
ЩОДЕННИК БЛОГЕРА	44

КИЇВ 2011

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ

Набрали чинності чергові зміни до податкового кодексу

Президент В. Янукович підписав закон № 8217 «Про внесення змін до Податкового кодексу України і деяких законодавчих актів» (про вдосконалення деяких норм Податкового кодексу), спрямованого на врегулювання проблемних питань, що виникли за перші півроку дії кодексу.

Закон, зокрема, дозволяє хімічним підприємствам, що використовують нафтопродукти як сировину, закуповувати їх у вітчизняних виробників і ввозити з-за кордону без сплати акцизного збору. Перелік підприємств, які можуть здійснювати ці дії, визначається Кабінетом Міністрів. Крім того, уряд встановлює квоти на закупівлю нафтопродуктів за пільгових умов.

Крім того, закон передбачає скасування рентної плати за видобуток додаткових об'ємів нафти, природного і попутного газу, газоконденсату з виснажених родовищ і родовищ зі складними гірничо-геологічними умовами.

Перелік інвестиційних проектів, на які поширюється відповідна податкова пільга, визначає Кабінет Міністрів України. Скористатися пільговим оподаткуванням зможуть підприємства, у статутному капіталі яких не менше 25 % належить державним або підконтрольним державі компаніям. Крім того, скористатися пільгою зможуть учасники угод про розділ продукції (СРП) за умови, що у статутному капіталі одного з учасників договору блокуючий пакет належить державі.

Оподаткування нерухомого майна, що відмінне від земельної ділянки, набере чинності з 1 липня 2012 р., а не з 1 січня 2012 р., як це передбачалося раніше.

Пільгове оподаткування з реалізації експерименту в житловому будівництві на базі АТ «Холдингової компанії “Київміськбуд”» (Київ), одного з найбільших забудовників України, здійснюватиметься безстроково, тоді як раніше терміни були встановлені до 1 січня 2012 р.

Законом відмінюються фактичні перевірки з боку податкових органів для фізичних осіб-підприємців, не зареєстрованих платниками податку на додану вартість (ПДВ), а також юридичних осіб, що перебувають на спрощеній системі і застосовували ставку єдиного податку 10 % до набрання чинності законом про спрощену систему оподаткування.

В той же час закон чітко встановлює, які документи повинні бути пред'явлені для проведення документальної виїзної перевірки і фактичної перевірки.

Також закон, зокрема, передбачає списання податкових штрафних санкцій, пені або адміністративних стягнень, нарахованих з 1 січня 2011 р. і не сплачених до держбюджету, зокрема, за невчасне надання декларації зі сплати податку з доходів фізичних осіб і за невчасну сплату пенсійних внесків.

Крім того, вдосконалена система оподаткування операцій з цінними паперами при їх первинному розміщенні і зворотному викупі, а також доходів фізичних осіб, одержаних при викупі цінних паперів і їх конвертації.

Законом встановлено, що порядок видачі податкового поручительства визначається Державною податковою службою (ДПС) за узгодженням з Національним банком України.

Поправки передбачають, що платники податків, що надають звітність в електронній формі, ведуть листування з органами ДПС за допомогою електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог закону про електронний документообіг і електронний цифровий підпис. За запитом платника податків, що одержав документ в електронній формі, орган ДПС надає такому платнику податків відповідний документ у паперовій формі протягом трьох робочих днів з дня надходження відповідної вимоги (у письмовій або електронній формі) платника податків.

Закон також встановлює, що достатнім підтвердженням автентичності документа податкової звітності є наявність оригіналу підпису уповноваженої особи на документі в паперовій формі або наявність електронного цифрового підпису платника податків.

Згідно з внесеними поправками до Податкового кодексу, ДПС здійснює періодичне узагальнення податкових консультацій, що стосуються значної кількості платників податків або значної суми податкових зобов'язань, і затверджує наказом узагальнюючі податкові консультації, які підлягають оприлюдненню.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Іванова, канд. іст. наук, наук. співроб.

Електронна соціальна картка та біометричний паспорт: проблеми та перспективи в Україні

З 2015 р. в Україні можуть бути введені обов'язкові електронні соціальні карти. Відповідний проект закону представлений широкому загалу Міністерством фінансів України. Проект закону «Про впровадження електронної соціальної картки» встановлює правові та організаційні засади забезпечення прав громадян при наданні та отриманні державних соціальних гарантій з використанням електронної соціальної картки – багатофункціональної іменної пластикової карти, яка видаватиметься громадянину-одержувачу соціальної допомоги. Зокрема, у пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що він передбачає функціонування єдиного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на

пільги, послуги, виплати та інші соціальні гарантії, на основі якого буде створено Єдину інформаційно-аналітичну систему обліку та управління коштами соціальної сфери і запроваджено електронну соціальну картку як єдиний ідентифікатор громадянина для набутих ним соціальних прав.

Пластикові картки з електронним чіпом, на якому зберігаються особисті дані власника, отримують близько 34 млн осіб, які беруть участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. За проектом закону електронна соціальна картка міститиме такі відомості про її користувача, як прізвище, дату і місце народження, стать, ідентифікаційний номер або персональні дані про громадянина, що відмовився від отримання ідентифікаційного номера на підставі умов, встановлених законом, оцифровану фотографію; серію та номер електронної соціальної картки і строк її дії; назву емітента електронної соціальної картки та оцифрований підпис користувача.

Згідно ст. 8 проекту закону електронна соціальна картка міститиме соціальний, пенсійний, страховий та платіжний додаток. Страховий додаток активується в електронній соціальній картці у разі набуття фізичною особою прав у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування. Соціальний і пенсійний додатки активуються в електронній соціальній картці у разі набуття користувачем права на отримання певного виду пільг, послуг, виплат та інших соціальних гарантій. У соціальному додатку зберігається інформація про перелік пільг, послуг, виплат та інших соціальних гарантій, право на які має користувач, та відомості про види, розміри і строки їх надання.

Крім того, соцкартка може стати інструментом обліку медичних послуг. Наприклад, в Іспанії діють два типи електронних соціальних карток: картка системи соціального захисту з присвоєнням соціального номера і медична картка, що надає можливість доступу до системи державного медичного обслуговування. В Австрії також впроваджена електронна картка, яка забезпечує соціальне та медичне страхування для подорожей європейськими країнами. На думку експертів, застосування такого підходу має істотно полегшити в Україні перехід до страхової медицини.

Карта забезпечуватиме отримання належних людині пільг та допомог у будь-якому місці і в будь-який час. Передбачається, що електронна соціальна карта буде єдиною для всієї країни зразка і може стати повноцінним електронним посвідченням особи. Головною перевагою впровадження електронної соцкартки, адресне надання соціальних пільг.

За даними Мінсоцполітики, карти потрібно буде пред'являти в органах соціального захисту, де будуть встановлені термінали для роботи з ними. Дані з терміналів будуть передаватися в єдину базу для ідентифікації користувача.

Проект електронної соцкарти був презентований ще в лютому 2011 р. Консорціумом «ЄДАПС». Проект був розроблений у рамках концепції загальнодержавної автоматизованої системи «Електронне соціальне посвідчення».

У червні 2011 р. на зустрічі з віце-президентом корпорації Microsoft О. Аяла та президентом Американської торговельної палати в Україні Х. Зукоскі, віцепрем'єр-міністр України, міністр соціальної політики С. Тігіпко заявив про те, що програмне забезпечення для електронної соціальної картки вже практично готове і зараз адаптується спеціально під Україну. Розробкою даної програми, за його словами, займається комерційна фірма, яка виграла тендер міжнародного банку.

В експертних колах існує думка, що в здійсненні проекту запровадження електронної соцкарти зацікавлені абсолютно всі сторони. І держава (бюджет буде мати значну економію за рахунок прозорого та адресного надання пільг), і банки (вони будуть забезпечені стабільною клієнтурою), і майбутні власники карти (які отримають не тільки платіжний засіб і засіб отримання пільг і субсидій, а й повноцінне посвідчення особи). Крім того, очевидна вигода від впровадження електронної соцкартки і для сервісних підприємств (транспорту, торгових мереж тощо), адже вони будуть отримувати гарантоване відшкодування за надані послуги. Експерти дотримуються єдиної думки: карта повинна бути чіповою і містити такий сучасний інструмент ідентифікації, як електронний цифровий підпис.

Щодо безпосередньо змісту проекту закону «Про впровадження електронної соціальної карти», то, на думку багатьох експертів, розроблений документ досить поверховий і не містить механізму реалізації. Передбачається, що розробляти і координувати єдину інформаційно-аналітичну систему обліку та управління коштами соціальної сфери будуть у Міністерстві соціальної політики. Проте занепокоєння викликає механізм оперативного внесення змін у базу даних карт, оскільки система потребуватиме оновлення практично щодня. Інформація про те, які доходи і витрати є у суб'єкта, а саме отримання, наприклад, зарплатні або сплата соцвнесків. Така інформація необхідна задля визначення права особи на отримання пільг.

Асоціація міст України висловила свої пропозиції та зауваження щодо законопроекту «Про впровадження електронної соціальної карти», зокрема зазначивши, що проект передбачає віднесення органів місцевого самоврядування до суб'єктів правових відносин у сфері надання та отримання державних соціальних гарантій з використанням електронної соціальної картки, однак не визначає їх повноваження в цій сфері. Крім того, документом передбачено запровадження платіжного додатку до електронної соціальної картки, але він не врегульовує відносини, пов'язані з його використанням. У проекті закону нормативно не врегульовані питання визначення порядку надання за допомогою електронної соціальної картки пільг, доплат, допомог, які встановлені органами місцевого самоврядування і фінансуються з місцевих бюджетів та переліку пільг, гарантій, послуг, розрахунки за які здійснюється виключно в безготівковому вигляді з використанням електронної соціальної картки.

За словами багатьох експертів, очевидно, що впровадження цього законопроекту потягне за собою значні видатки з державного бюджету, проте у

фінансово-економічному обґрунтуванні до проекту закону відсутні будь-які розрахунки, що може призвести до складності його реалізації.

Розробниками проекту розглядається варіант використання соцкарти як платіжної. Показовим є досвід Німеччини, де застосовується електронна картка, яка використовується як електронний гаманець з багатофункціональними додатками. У Фінляндії також використовується електронна соціальна картка, яка є, зокрема, ідентифікаційним документом і використовується при платіжних операціях. У європейських країнах активно використовується електронна соціальна картка, яка виконує безліч функцій: дає змогу ідентифікувати особу в банківських системах, купувати електронні квитки на транспорт, оплачувати страховку, комунальні рахунки і т. п.

Електронні соціальні карти відіграють роль ідентифікаційної карти в багатьох розвинутих країнах. У цьому контексті варто звернути увагу на прийнятий у липні 2011 р. в першому читанні законопроект №8507 «Про документи, що посвідчують особу і підтверджують громадянство України». Одним з авторів законопроекту є народний депутата В. Коновалюк (ПР), який брав активну участь у розробці проекту електронної соціальної картки. За його словами, законопроектом передбачено введення новітніх документів, що засвідчують особу і підтверджують громадянство України, зокрема впровадження закордонних паспортів з електронним носієм біометричної інформації. «Україна повністю готова до виробництва біометричних закордонних паспортів: як технічно, так і фінансово – уже чотири роки діє державна інформаційна система, яка забезпечує оформлення сучасних паспортних документів», – зазначив він. Впровадження біометричних паспортів відбуватиметься в межах виконання плану дій (ПД) щодо лібералізації візового режиму з Євросоюзом. Введення біометричних документів є одним з принципових вимог ЄС. Проте, не зважаючи на те, що навіть у разі своєчасного виконання національного плану позитивне рішення Євросоюзу про надання Україні безвізового режиму не гарантовано, вже визначено, що скористатися безвізовим режимом зможуть не всі громадяни, а тільки ті, хто змінить паспорт на біометричний.

Законопроект № 8507 передбачає введення 22 різних документів. Новий паспорт громадянина України для виїзду за кордон виглядатиме як і нинішній закордонний паспорт, лише з безконтактним чіпом для запису біометричної інформації. У ньому обов'язково будуть особисті дані громадянина, зображення обличчя, цифровий підпис, а також інші біометричні дані, наприклад, відбитки пальців. У країнах Європи, Ізраїлі та США на сьогодні найбільш поширеними є два способи біометричної автентифікації: за відбитками пальців та за двомірним зображенням обличчя. Крім високої надійності, про користь цих способів біометричної автентифікації також свідчить можливість їх використання практично в кожній країні. Ціна отримання біометричного закордонного паспорту, за словами українських чиновників, не буде значно відрізнятися від тієї, яку сплачують громадяни при отриманні традиційного документа. Внутрішній

паспорт громадянина України пропонується замінити на електронну ID-картку. Біометрична інформація з цифровим підписом її власника також зберігатиметься на спеціальному захищеному безконтактному електронному носії. Серед інших електронних документів, запропонованих у законопроекті, карта мігранта, посвідчення біженця, особи без громадянства та ін.

Міністр внутрішніх справ України А. Могильов заявив про повну готовність виготовляти паспорти з біометрією. Що стосується ID-карток, замість внутрішнього паспорта України, то, за словами міністра, для цього потрібна більш клопітлива робота. Він зазначив, що основна проблема з внутрішніми ID-картками в тому, що, за умови їх введення, необхідно буде кожен райвідділ міліції і державні установи обладнати приладами для зчитування таких карток.

Крім того, глава МВС вважає, що цикл виробництва паспортів і документів суворої звітності мають перебувати в розпорядженні державної структури при МВС. Як відомо, виробництвом документів суворої звітності, паспортів, а також баз даних громадян України займався приватний консорціум ЄДАПС. За підрахунками ЗМІ, з витрат на виробництво кожного паспорта в 120 грн, 110 грн становлять витрати на голограму ЄДАПСУ та авторські відрахування за герб України на обкладинці паспорта. Як відзначають експерти, «якщо спиратися на практику інших країн, то паспорти слід було б виробляти держкомпаніям, без допуску приватного капіталу. ЄДАПС – це яскравий приклад участі приватного капіталу».

Уряд, як відомо, вирішив відмовитися від послуг консорціуму ЄДАПС і відновити державний контроль над виробництвом захисних знаків і документів суворої звітності.

У Державній прикордонній служби України повідомили про те, що для введення біометричного контролю в основних пунктах пропуску необхідно понад 100 млн грн. За словами першого заступника голови прикордонної служби П. Шишоліна, Україна готова до впровадження біометричного контролю. Разом з тим перший заступник голови ДПСУ підкреслив, що проблемним є питання нормативної бази – немає закону про використання паспортів з біометричними даними, як громадян України так і іноземців.

Спротив прийнятому документу висловила від імені ряду організацій, громадська організація «Православний батьківський комітет». В їх зверненні до влади зазначається, що ID-картка та біометричні документи це ще й засіб тотального контролю й жорсткого управління кожною людиною та суспільством у цілому. За словами авторів звернення, цей законопроект позбавить значну кількість людей можливості здійснювати свої права і обов'язки громадян України, оскільки вони не прийматимуть документи з біометричними даними через релігійні переконання, а також з міркувань безпеки. Маються на увазі особи, що відмовилися від ідентифікаційного номера платника податків, реєстраційного номера облікової картки, а також обліку по серії й номеру паспорта і входження в електронні реєстри. Зазначається, що такі громадяни піддаються дискримінації –

їх звільняють з роботи, відмовляють у соціальних виплатах, пенсіях тощо, порушуючи їхні законні конституційні права. Основною вимогою, викладеною у зверненні, є надання можливості добровільного ухвалення біометричних документів, а також входження в електронні реєстри. Як приклад наводиться ухвалення в травні 2010 р. у Великобританії рішення парламенту про заборону впровадження універсальних карток з єдиним універсальним ідентифікатором, тому що саме через цей ідентифікатор збирається досье на людину, яке зберігається в базі даних, а інформація, що надходить автоматично, обробляється й аналізується.

Проти збирання такої інформації в Україні традиційно протестують захисники прав людини. Кажуть всі вітчизняні бази даних миттєво виставляють на продаж.

Треба зазначити, що подібні протестні заяви лунають не тільки в Україні. Наприклад, сенат Франції обговорює законопроект «щодо захисту особистих даних», який припускає введення посвідчення особи нового покоління з двома вбудованими чіпами. Один з них буде містити цивільні дані – ПІБ, домашню адресу, дату народження, а також фізичні характеристики власника – зріст, колір очей, відбитки пальців і фотографію. Другий чіп дасть змогу користуватися електронним підписом під час адміністративних дій і комерційних транзакцій через Інтернет. Супротивники нововведення побоюються, що уряди Франції та інших країн - учасниць ЄС можуть використовувати особисті дані осіб в інших цілях. Серед тих, хто викриває недоліки нової системи, С. Тисни, творець Privacy International. Він підкреслює, що «в демократичному суспільстві збір і зберігання біометричних даних населення є диспропорційним ударом по приватному життю».

Активне впровадження електронних ідентифікаційних документів, зокрема соціальних карт, в європейських та інших розвинутих країнах почалося в кінці 90-х років минулого століття. Проекти такого рівня ще не впроваджувалися в Україні. Плюсом розвитку таких проектів можна вважати те, що для їх реалізації буде потрібна інформатизація та модернізація цілого ряду інформаційних систем і структур на державному й регіональному рівнях, створення відповідної інфраструктури для надання державних послуг населенню в електронному вигляді в режимі самообслуговування. Система соціального захисту та обслуговування в Україні гостро потребує модернізації у відповідності до міжнародно визнаних стандартів в області ІКТ. Для державних структур та недержавних організацій і компаній це можливість налагодити інформаційну взаємодію з громадянами. Отже, даний проект має здійснити сприятливий вплив на ситуацію з електронними послугами в цілому.

Проте в українських реаліях реалізація будь-якої, тим більше позитивної, ідеї має пройти випробування корупційними перепонами, адже виготовлення електронних соціальних карток та біометричних паспортів це можливість долучитися до грошових потоків. Крім того, законодавча база, що регулюватиме

ці питання явно недостатня, а запропоновані проекти законів очевидно вимагатимуть доопрацювання.

НОВИНИ ЗАКОНОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

Президент В. Янукович підписав закон № 3569-VI о внесении изменений в законодательство относительно усовершенствования порядка расчетов за жилищно-коммунальные услуги. Этот документ обязывает коммунальщиков делать перерасчеты в случае предоставления некачественных услуг.

Закон, в частности, предусматривает, что «исполнитель/производитель обязан проводить перерасчет размера платы за жилищно-коммунальные услуги в случае перерыва в ее предоставлении, непредоставлении или предоставлении не в полном объеме».

При этом в документе прописано, что коммунальные услуги предоставляются потребителям бесперебойно, за исключением времени перерывов на проведение ремонтных и профилактических работ по согласованному графику.

Плата за жилищно-коммунальные услуги насчитывается ежемесячно в соответствии с условиями договора, в порядке, определенном Кабинетом Министров.

Кроме того, закон предусматривает, что платежный документ может содержать графы, в которых указаны суммы, непогашенные полностью потребителям в предыдущие периоды. В то же время платежный документ не может содержать графу, в которых указывались бы суммы за оплату услуг, не предусмотренных договором, или доплаты за услуги, предоставленные помимо предусмотренных действующими тарифами **(Коммунальщиков заставят вернуть деньги за некачественные услуги // MIGnews.com.ua (www.mignews.com.ua). – 2011. – 28.07).**

***

Президент Украины В. Янукович ветоировал несколько законов и вернул их со своими предложениями для повторного рассмотрения Верховной Радой.

Президент ветоировал Законы: «О внесении изменений в Закон Украины “Об осуществлении государственных закупок” по нефти и нефтепродуктам», «О внесении изменений в Закон Украины “О Государственном бюджете Украины на 2011 год” относительно погашения задолженности перед Государственным бюджетом Украины по субкредитам, предоставленным энергогенерирующим компаниям», «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно урегулирования отношений между кредиторами и потребителями финансовых услуг».

Также В. Янукович наложил вето на два земельных закона, в частности, на

Закон «О внесении изменений в Земельный кодекс Украины относительно приведения в соответствие с Кодексом Украины о недрах» и Закон «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно упрощения процедуры предоставления земельных участков для нужд, связанных с использованием недрами» (*В. Янукович ветировал изменения в госбюджет и земельные законы // Ирта-факс (<http://irtafax.com.ua>). – 2011. – 1.08).*

***

Президент В. Янукович подписал Закон «О судебном сборе». Согласно Закону размер судебного сбора за подачу исковых заявлений имущественного характера предусмотрен в размере 1 % цены иска, но не менее 0,2 размера минимальной заработной платы (на настоящий момент это не менее 192 грн) и не более трех размеров минимальной заработной платы (2880 грн).

При спорах неимущественного характера судебный сбор составляет по проекту 0,1 минимальной заработной платы (на настоящий момент – 96 грн). Исковое заявление о расторжении брака будет «стоять» 0,2 размера минимальной заработной платы (на настоящий момент – 192 грн). Заявления по делам особого производства – 0,1 размера минимальной заработной платы (на настоящий момент – 96 грн).

Значительно «подешевело» взыскание морального вреда в крупных размерах. Декрет о госпошлине не устанавливает потолок для платежа за подачу такого иска. Сам размер платежа зависит от того, на какую сумму заявляется иск о возмещении морального вреда. Если истец просит взыскать до 100 минимумов (1700 грн) – он платит 1 % от этой суммы (но не менее 17 грн). Если же моральный вред оценивается истцом в размере от 100 до 10000 минимумов (от 1700 до 170 тыс. грн), он при подаче иска должен уплатить уже 5 % от иска. Наконец, претензии на 10 тыс. минимумов и больше (170 тыс. грн и выше) «стоят» истцу аж 10 %, что является сдерживающим фактором для непомерно высоких по размерам исков.

Закон же «О судебном сборе» устанавливает за подачу таких исковых заявлений сбор в размере 1 % цены иска (но не менее 0,2 и не более 3 минимальных зарплат), что позволяет, заплатив 2880 грн (на настоящий момент) предъявить иск на любую самую баснословную по размерам сумму.

Также законом предусмотрен судебный сбор за выдачу в электронном виде копии технической записи судебного заседания (15 грн), а также за распечатку технической записи – 5 грн за каждый лист текста на бумаге формата А4.

Вводится плата в виде судебного сбора за ходатайства об обеспечении доказательств и обеспечении иска, а также за присоединение к апелляционной и кассационной жалобам в гражданском и административном процессах.

Закон вступит в силу 1 ноября 2011 г. В настоящее время действует упомянутый выше декрет о госпошлине. Одновременно в ГПК и КАС имеются нормы, учреждающие сам институт судебного сбора (однако подобные нормы отсутствуют в ХПК), а переходные положения этих документов содержат ссылку

на то, что до принятия отдельного закона сбор уплачивается в порядке и размерах, установленных для госпошлины (*Президент подписал закон о судебном сборе // Prostopravo (<http://www.prostopravo.com.ua>). – 2011. – 28.07*).

***

Президент Украины В. Янукович подписал Закон «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно налогообложения товаров, предназначенных для подготовки и проведения в Украине финальной части чемпионата Европы 2012 г. по футболу».

Законом внесены изменения в ст. 19 Закона Украины «О Едином таможенном тарифе».

Изменениями предусмотрено, что до 1 сентября 2012 г. от налогообложения освобождаются товары (кроме подакцизных), которые не производятся в Украине или производятся, но не отвечают техническим характеристикам мирового уровня и требованиям международных организаций гражданской авиации и которые ввозятся на таможенную территорию Украины под таможенным режимом импорта с целью их использования для строительства и оснащения аэропортов, являющихся объектами финальной части чемпионата Европы 2012 г. по футболу, по таким кодам Украинской классификации товаров внешнеэкономической деятельности (УКТ ВЭД): 7326 90 98 90, 8405 10 00 00, 8414 40 90 00, 8428 33 00 00, 8428 90 95 00, 8429 19 00 00, 8429 20 00 00, 8429 51 99 00, 8430 20 00 00, 8504 40 90 00, 8530 80 00 00, 8704 22 91 00, 8704 23 91 00, 8705 30 00 90, 8705 90 90 90, 8709 19 90 00, 8716 80 00 00, 9015 80 11 00, 9024 80 99 00, 9405 40 10 00, 9405 99 00 90.

Порядок и объемы ввоза таких товаров утверждаются Кабинетом Министров Украины.

При нарушении целевого использования таких товаров или при отчуждении их на таможенной территории Украины к налогоплательщикам применяются штрафные (финансовые) санкции.

Также законом предусмотрено, что при определении прибыли для налогообложения не включаются в состав доходов средства, полученные в период подготовки к проведению финальной части чемпионата Европы 2012 г. по футболу, определенные Законом Украины «Об организации и проведении финальной части чемпионата Европы 2012 г. по футболу в Украине», от государственного предприятия «Финансирование инфраструктурных проектов» на безвозвратной или возвратной основе юридическими лицами, ответственными за выполнение задач и мероприятий, определенных Государственной целевой программой подготовки и проведения в Украине финальной части чемпионата Европы 2012 г. по футболу, в соответствии с Порядком использования заимствованных средств для выполнения этой программы, который утверждается Кабинетом Министров Украины, и суммой процентов, условно начисленных на сумму полученных средств, определенных в этом пункте.

Временно, на период действия государственных гарантий по обязательствам государственного предприятия «Финансирование инфраструктурных проектов», не включается при определении объекта налогообложения позитивное (отрицательное) значение курсовых разниц от пересчета средств, заимствованных этим предприятием под государственные гарантии для выполнения Государственной целевой программы подготовки и проведения в Украине финальной части чемпионата Европы 2012 г. по футболу, в соответствии с Порядком использования заимствованных средств для выполнения этой программы, который утверждается Кабмином (*В Украине некоторые товары освобождаются от налогообложения // TopMedia (<http://topmedia.com.ua>). – 2011. – 29.07*).

***

В. Янукович ветировал и вернул в парламент со своими предложениями Закон Украины № 3672-VI «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины об урегулировании отношений между кредиторами и потребителями финансовых услуг».

Эксперты связывают решение главы государства с необходимостью восстановить кредитование на рынке жилья, чтобы обеспечить реализацию программы «Доступное жилье» и сократить объемы долгостроя. По мнению специалистов строительной сферы, валютное кредитование способно оживить рынок жилья, падение цен на котором продолжается уже на протяжении нескольких лет (*Янукович сохранил валютные кредиты // Український бізнес ресурс (www.ubr.ua). – 2011. – 2.08*).

***

6 септя 2011 р., набрав чинності Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення спільної діяльності».

Документ визначає, що майно, яке належить до основних фондів підприємств державної власності, що не підлягають приватизації, не може бути внеском у спільну діяльність.

Також Закон виключає з повноважень Кабміну затвердження типового договору про спільну діяльність, стороною якого є держпідприємства і госптовариства, з часткою держави у статутному капіталі більше 50 %.

Крім того, при укладанні договорів про спільну діяльність, розмір частки держпідприємств і госптовариств, з державною часткою понад 50 %, повинен становити не менше 50 % загального майна учасників спільної діяльності (*Спільна діяльність вестиметься по-новому // Закон і бізнес (<http://zib.com.ua>). – 2011. – 8.08*).

***

Кабінет Міністрів вніс зміни до переліку органів ліцензування.

Законом України від 19.10.2010 р. № 2608-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження державного регулювання господарської діяльності» внесено зміни, зокрема, до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» в частині скорочення видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню. Відповідно до зазначеного Закону відмінено ліцензування 23 видів господарської діяльності (або на 35 % ліцензованих видів діяльності), понад 10 видів діяльності викладено у новій редакції.

Крім того, Указом Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010 прийнято рішення про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади. А також відповідними Указами Президента України затверджені положення центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належить ліцензування певних видів господарської діяльності.

У зв'язку з цим постановою затверджується новий перелік органів ліцензування та закріплюються за ними відповідні види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Всього постановою органами ліцензування визначаються 33 центральні органи виконавчої влади, а за окремими видами діяльності [торгівля пестицидами та агрохімікатами (тільки регуляторами росту рослин), централізоване водопостачання та водовідведення тощо] і місцеві органи виконавчої влади (Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації).

Реалізація постанови сприятиме приведенню переліку органів ліцензування у відповідність до чинного законодавства та дасть змогу суб'єктам господарювання отримувати ліцензії на провадження тих видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню і не потребуватиме додаткових фінансових витрат із Державного бюджету України (*Уряд вніс зміни до переліку органів ліцензування // «Рупор Житомира» (<http://ruporzt.com.ua>). – 2011. – 28.07).*

***

В Верховной Раде предлагают отменить ответственность за изготовление самогона без цели сбыта.

Соответствующий законопроект зарегистрировал депутат от Партии регионов О. Надоша.

В частности, предложено исключить статью Административного кодекса, предусматривающую наложение штрафа от трех до десяти необлагаемых минимумов за изготовление или хранение без цели сбыта самогона или других крепких спиртных напитков домашнего приготовления, изготовление или хранение без цели сбыта аппаратов для их приготовления.

«Вопрос о запрете или разрешении самогонварения обсуждается уже много лет, но практика показывает, что любые запреты такой деятельности являются напрасными», – говорится в пояснительной записке к документу.

«Если человек исключительно для себя производит из продуктов своего труда алкогольные напитки, то это его право, которое ограничивать государство не должно. Человек может и должен пользоваться плодами своего труда для удовлетворения собственных потребностей», – считает «регионал».

О. Надоша подчеркнул, что «государство должно признавать человека как умное, свободное существо, способное самостоятельно решать, что для него хорошо, а что – плохо» (*В Партии регионов хотят разрешить самогонку // «Николаевские Вести» (<http://nikvesti.com>). – 2011. – 28.07).*

***

В Верховной Раде зарегистрирован законопроект № 9045 народного депутата А. Шевченко, которым банкам запрещается взимать комиссию за снятие наличных в банкоматах.

Законопроектом предлагается дополнить ст. 55 Закона «О банках и банковской деятельности» следующим абзацем: «Банкам запрещается взимать с клиентов комиссионное вознаграждение при снятии наличных средств с банковских платежных карт в пределах собственных средств клиента в банкоматах банка-эмитента и других банков на территории Украины».

Как отмечает автор законопроекта, сейчас банки взимают до 1,5 % комиссии за одну транзакцию. «Экономическая целесообразность такой комиссии необоснованна и часто выглядит сомнительной», – утверждает автор в пояснительной записке.

«В мире есть целый ряд стран, – Швеция, Ирландия, Голландия, – которые успешно ограничили или запретили взимание комиссии при снятии средств через банкомат “чужого» банка”, – отмечается в пояснительной записке к законопроекту (*Банкам запретят взимать комиссию за снятие наличности в банкоматах // TopMedia (<http://topmedia.com.ua>). – 2011. – 8.08).*

***

Депутаты Верховной Рады – И. Геращенко и О. Герасимьюк – предлагают парламенту усилить ответственность за невыполнение владельцами собак или других животных обязанностей по уходу за ними.

Законопроектом предлагается дополнить Уголовный кодекс новой статьей, предусматривающей перечень наказаний за невыполнение или ненадлежащее выполнение владельцами собак и других животных обязанностей по уходу за ними, если это повлекло телесные повреждения пострадавшим средней, тяжелой степени или их смерть.

При этом предлагается наказывать за нанесение животными средней тяжести повреждений штрафом от 200 до 500 необлагаемых налогом минимумов доходов (3,4–8,5 тыс. грн) или общественными работами от 150 до 240 часов, или исправительными работами до двух лет, или ограничением свободы до трех лет, или лишением свободы на тот же срок.

За те же действия, которые повлекли тяжелые телесные повреждения или смерть, предлагается наказывать ограничением свободы от 3 до 5 лет или лишением свободы от трех до девяти лет.

В пояснительной записке законопроекта отмечается, что согласно действующему законодательству к случаям нанесения животными телесных повреждений применяются статьи особой части Уголовного кодекса, которые предусматривают наказание за неосторожное преступление.

В то же время авторы отмечают, что уголовные дела по этим статьям возбуждаются редко и владельцам собак часто удается избежать уголовной ответственности, и они несут только административную ответственность в виде штрафа до семи необлагаемых налогом минимумов (до 119 грн) в связи с отсутствием в Уголовном кодексе специальной статьи за такой характер преступлений.

Кроме этого, законопроектом предлагается усилить также административную ответственность владельцев собак и других животных за нарушение порядка их содержания.

Законопроект направлен на сокращение количества случаев нанесения животными вреда здоровью людей (*Раде пропонують сажати за решітку власників злих собак // TopMedia (<http://topmedia.com.ua>). – 2011. – 2.08*).

***

В Украине вступил в силу закон, продлевающий до сентября 2011 г. сниженные ставки акциза на бензин.

Из-за высоких цен нефти на мировом рынке Украина с 19 апреля до 31 июля 2011 г. снизила акциз на бензин на 50 евро – до 132 евро за 1 тыс. кг. Акциз на дизельное топливо сократился в зависимости от содержания серы с 90, 69, 62, 42 евро за 1 тыс. кг до 60, 39, 32 и 22 евро за 1 тыс. кг. Фактически налог вернулся на уровень декабря 2010 г.

Согласно новым нормам Налогового кодекса Украины, с 1 июля по 1 октября 2011 г. вводится нулевая ставка налога на добавленную стоимость (НДС) на операции по поставкам промышленным потребителям импортного газа «Нефтегазом Украины». До 1 января 2014 г. от НДС освобождены операции по поставкам, в том числе по импорту и экспорту, лома черных и цветных металлов, древесины. На этот же период освобождены от НДС операции по поставкам внутри Украины и на экспорт пшеницы, ржи, ячменя и других зерновых, кроме риса и гречихи.

Для судостроительных предприятий введен налоговый вексель на НДС при импорте оборудования, не производящегося в Украине. Оплатить его можно после достройки судна, для которого было ввезено это оборудование. До 1 января 2016 г. они освобождаются от налога на землю (*Вступил в силу закон, продлевающий до сентября сниженные ставки акциза на бензин // Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2011. – 5.08*).

***

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування впродовж IX сесії Верховної Ради України шостого скликання планує опрацювати понад 120 законопроектів.

Зокрема, заплановано підготувати до розгляду в другому читанні проект закону про внесення змін до Закону «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо порядку утворення районних рад) (реєстр. № 7307). Ухваленою в першому читанні редакцією документа передбачено, зокрема, що районні ради можуть утворюватися за рішенням територіальної громади міста Києва, прийнятого шляхом проведення місцевого референдуму, або за рішенням Київської міської ради. У разі прийняття територіальною громадою міста Києва або Київською міською радою рішення про неутворення районних у місті рад, зазначається у тексті законопроекту, районні в місті Києві державні адміністрації припиняють здійснення повноважень виконавчих органів відповідних районних у місті рад з дня, визначеного в такому рішенні. Крім цього, у разі прийняття рішення про неутворення районних у місті рад Київська міська рада здійснює управління майном та фінансовими ресурсами, які є власністю територіальних громад районів у місті.

До другого читання планується підготувати також проект закону про державну службу (реєстр. № 8306). Документом, зокрема, пропонується встановити, що державний службовець – це громадянин України, який обіймає посаду державній службі в державному органі, органі влади Автономної Республіки Крим або їх апараті, одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету, крім випадків, визначених законом, та здійснює визначені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з реалізацією завдань та виконанням функцій державного органу або органу влади Автономної Республіки Крим щодо: підготовки пропозицій стосовно формування державної політики у відповідній сфері; розроблення, експертизи та/або редагування проектів нормативно-правових актів; надання адміністративних послуг; здійснення державного нагляду (контролю); управління державним майном або майном, що належить Автономній Республіці Крим, державними корпоративними правами; організації виконання державних програм або програм Автономної Республіки Крим; управління персоналом державних органів або органів влади Автономної Республіки Крим та їх апарату; реалізації інших повноважень відповідного органу.

Документ містить також норму, відповідно до якої дія закону про державну службу не поширюватиметься на: Президента України, членів Кабінету Міністрів України, перших заступників та заступників міністрів; народних депутатів України; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (крім виборних посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим); суддів; працівників прокуратури, яким присвоюються класні чини; працівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та їх апарату, які виконують функції з

обслуговування; працівників державних підприємств, установ та організацій, а також інших суб'єктів господарювання державної форми власності, працівників підприємств, установ та організацій, що належать Автономній Республіці Крим, крім осіб, які займають визначені законодавством посади державної служби у центрах зайнятості Державної служби зайнятості, Національній академії державного управління при Президентові України, Національному інституті стратегічних досліджень та Інституті законодавства Верховної Ради України; військовослужбовців Збройних сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до закону, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та інших органів, яким присвоюються спеціальні звання, якщо інше не передбачено законом.

У комітеті триває також робота з підготовки до розгляду у другому читанні законопроекту про громадські організації (реєстр. № 7262-1). Документом пропонується визначити правові та організаційні засади реалізації права осіб на свободу об'єднання у громадські організації, гарантованого Конституцією та міжнародними договорами України. Крім цього, законопроектом, зокрема, передбачено здійснення реєстрації громадських організацій на основі Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» з одночасним спрощенням і здешевленням реєстрації, створення прозорого реєстру громадських організацій, надання додаткових гарантій участі та захисту прав не лише членів громадських організацій, а й суспільних груп, скасування територіальних обмежень, зняття обмеження щодо видів діяльності, запровадження загально-дозвільного принципу в діяльності організацій, можливість створення громадськими організаціями територіальних підрозділів тощо.

До повторного другого читання планується підготувати законопроекти про всеукраїнський референдум (реєстр. № 6278); до другого читання законопроектів про місцевий референдум (реєстр. № 7082), про попередню підготовку членів виборчих комісій (реєстр. № 2787), про територіальну організацію виборів і референдумів в Україні (реєстр. № 2630). Ряд законопроектів планується підготувати до розгляду в першому читанні.

Крім цього, у комітеті мають бути проведені слухання на тему «Обговорення проекту Закону України «Про регулювання лобістської діяльності в Україні»», круглі столи на теми: «Обговорення проекту закону України про вибори народних депутатів України, розробленого Робочою групою з питань удосконалення законодавства про вибори, відповідно до доручення Президента України», «Проблеми законодавчого регулювання місцевих референдумів. Обговорення проекту Закону України про місцевий референдум», «Удосконалення законодавчого регулювання адміністративних процедур як запорука правомірності та ефективності діяльності публічної адміністрації в Україні (проект Адміністративно-процедурного кодексу України, підготовленого Міністерством юстиції України)», «Адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для

України» *(Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування впродовж дев'ятої сесії Верховної Ради України шостого скликання планує опрацювати більше 120 законопроектів // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України (rada.gov.ua). – 2011. – 4.08).*

ВІДГУКИ

Земельна реформа

Президент В. Янукович підписав Закон «О земельном кадастрі», тем самым приблизив внедрение в Украине рынка земли ровно наполовину. Теперь властям осталось взять последнюю и самую сложную высоту – законопроект «О рынке земли».

Подписание Закона главой государства стало логичным завершением на удивление мирного прохождения законопроекта через все инстанции. Эксперты поясняют это тем, что Закон «О Государственном земельном кадастре» носит факультативный характер и является дополнением (по мнению части экспертов – даже не обязательным или как минимум не самым актуальным) к масштабному законопроекту «О рынке земли», который затрагивает наиболее принципиальную часть реформы – куплю-продажу участков.

«Многие думают, что без земельного кадастра рынок невозможен. Это неправда. Все необходимые для правового урегулирования нормы давно заложены в Земельном кодексе», – считает председатель общественной организации «Крестьянский фронт», эксперт в области аграрного и земельного законодательства А. Корнацкий. Он отметил, что роль кадастра была изначально сильно преувеличена, при том, что документ мог бы создаваться постфактум в процессе разворачивания в стране рыночных отношений с землей.

Тем не менее закон, установивший правовые, экономические и организационные основы деятельности в сфере Государственного земкадастра, будет иметь, безусловно, положительное влияние на рынок, особенно на начальном его этапе, который, скорее всего, будет характеризоваться хаосом. Оценочно, если бы рынок земли был введен завтра, то сменили бы собственника около 3 млн га земли, и для справедливой реализации этого их права Государственный земельный кадастр необходим. Он, в частности, представляет собой электронную базу данных, которая содержит следующую информацию о земле – кадастровый номер, месторасположение, описание границ, площадь, данные о качественном состоянии земель, целевое назначение, информацию об ограничении в использовании земель, нормативно-денежную оценку и др.

Окончательно закрыв вопрос с земельным кадастром, законодатели получили короткую передышку перед финальным и самым сложным этапом внедрения

земельной реформы – принятием законопроекта «О рынке земли». Этот законопроект лишь недавно внесенный в парламент, уже вызвал беспрецедентные по масштабу дискуссии, сравнимые с дебатами вокруг Налогового кодекса. Наиболее проблемные моменты документа – количественные ограничения на покупку надела, устранения с рынка юридических лиц и иностранцев, возможность использования права аренды земли как залога по банковскому кредиту, а также степень влияния госорганов на процессы на земельном рынке. Спикер Верховной Рады В. Литвин уже заявил, что следующая сессия в сентябре начнется с рассмотрения этого законопроекта.

Доля сельхозугодий Украины составляет около 0,8 % сельхозземель мира. Из 60,4 млн га украинских почв более 70 %, 42,4 млн га, занимают сельскохозяйственные угодья. Из них обрабатывается около 35 млн. га. Собственниками сельхозземель являются более 7 млн человек. 32 % населения страны – сельские жители (*Президент подписал землю // Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2011. – 3.08*).

***

Закон о Государственном земельном кадастре является одним из главных шагов на пути принятия земельной реформы. Об этом заявила первый заместитель главы Администрации Президента И. Акимова.

«В первую очередь важность закона о Государственном земельном кадастре определяется важностью самой задачи обозначения прав собственности на землю, обозначения земель, пригодных для сельского хозяйства», – отметила замглавы Администрации Президента.

По ее словам, этот закон помогает сформулировать единую систему регистрации прав на землю. «В законе четко описывается, что именно должно входить в кадастровую информацию. Речь идет о качестве земли, ее расположении, оценке, разделении земель между собственниками и пользователями. Это базовая информация, которая необходима для нормального функционирования рынка земли», – пояснила политик.

И. Акимова уточнила, что закон о государственном кадастре земли упрощает процедуру регистрации земельного реестра, что должно предупредить возможность каких-либо конфликтов при обозначении прав на собственность либо при формировании перечня пользователей. «Закон играет еще одну очень важную роль – обеспечения информационной базы и информации для различных государственных органов и в целом для граждан Украины по земельному кадастру», – добавила она.

Зампредседателя АП подчеркнула, что теперь жестко регулируется вопрос ответственности лиц, которые принимают участие в формировании Государственного земельного кадастра. «Принятие закона о Государственном земельном кадастре не означает, что работа по земельному кадастру только начинается, она началась намного раньше. На протяжении 20 лет информация по

земле заносилась в государственный реестр. И эта информация является базой для формирования государственного кадастра», – резюмировала И. Акимова (*У В. Януковича расхвалили закон о земельном кадастре // Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2011. – 10.08).*

***

Народний депутат України, член фракції Партії регіонів О. Надоша упевнений, що головне завдання земельної реформи – захистити права кожного селянина, який працює на землі.

Тільки після цього можна відкривати ринок землі, наголосив політик. «Керувати процесом приватизації землі повинна держава. І створення державного банку землі допоможе запобігти спекуляції із землею», – зауважив депутат.

За його словами, на сьогодні готується закон, що передбачатиме можливість кредитування селян, як у державних банках, так і в комерційних.

«І саме державний банк землі регулюватиме відносини громадян та банків, що надаватимуть кредити», – пояснив О. Надоша.

«Та головне при створенні державного банку землі – розробити чіткий механізм захисту кожного селянина, який працює на землі. І лише після цього можна відкривати ринок землі», – резюмував політик (*О. Надоша: Головне завдання земельної реформи – захистити права кожного селянина, який працює на землі // Офіційний сайт Партії регіонів (http://www.partyofregions.org.ua). – 2011. – 29.07).*

***

Почесний голова СПУ О. Мороз заявив, що законопроект про земельну реформу – це афера, спрямована на те, щоб перетворити землю на товар, і призведе до збагачення тільки олігархів.

«Я дуже уважно проаналізував цей проект закону і хочу сказати, що більш “сирого” документа я давно не зустрічав. Якщо виходити з інтересу власника суб’єкта земельного паю, власника державного акта – так його права абсолютно не передбачені, і йдеться тільки про перетворення землі на товар, про торгівлю, про процедуру. Це афера, чергова, яка призведе до збагачення десятка олігархів в Україні», – О. Мороз.

Він також зазначив, що власниками земельних паїв на сьогодні в Україні є 3 млн громадян, а в Конституції чітко записано, що земля – загальнодержавна власність.

«Це 3 млн населення, чому вони повинні вирішувати питання про долю 46 млн, коли в Конституції записано, що земля – це загальнонародна власність», – зазначив О. Мороз (*О. Мороз: Земельна реформа – чергова афера // Відголос.com (http://vidgolos.com). – 2011. – 29.07).*

***

Зараз в Україні триває дискусія щодо відміни мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення. Звісно, у цьому питанні є як прихильники земельної реформи, так і ті, хто її аж ніяк не сприймає. На їхню думку, продаж землі призведе до чергового зубожіння селян і наживи багатіїв. Але це зовсім не так, вважає президент Національної академії аграрних наук України М. Безуглий.

«Вважати, що головне в земельній реформі – це продаж землі – принципова помилка тих, хто коментує земельну реформу, наголосив М. Безуглий на нещодавній прес-конференції. – Власне, вільний продаж землі жодною мірою не є самоціллю земельної реформи. Продаж землі потрібен, у першу чергу, для того, щоб банківські структури змогли використати її як заставу. Тільки використання права землі як застави для банків дасть змогу додатково залучити до 100 млрд грн на рік».

Також він зазначив, що під час земельної реформи буде створено Земельний банк, який виконуватиме основну функцію кредитування товаровиробника. Причому кредити земельним банком будуть видаватися під 8–9 % річних. А від цього, безумовно, будуть у виграві вітчизняні аграрії, які матимуть змогу залучати кредитні кошти для подальшого розвитку своїх сільгосп підприємств і фермерських господарств (*Луговий І. У ході реформи буде створено Земельний банк // Слобідський край (www.slk.kh.ua). – 2011. – 30.07).*

***

«Цель земельной реформы – повышение эффективности сельскохозяйственного производства. Это должны понимать будущие арендаторы и собственники земли. Не только земледелие, но и сельское хозяйство в целом не будет эффективным, пока люди работают не на своей земле», – заявил заместитель главы облгосадминистрации А. Ольшанский.

В семинаре приняли участие начальники управлений агропромышленного развития райгосадминистраций, начальники отделов Госкомзема в районах и городах области, главы сельских советов, руководители агропредприятий. Они обсудили ряд положений проекта закона Украины «О рынке земель».

Особое внимание было уделено вопросу права выкупа земли. Так, некоторые руководители агропромышленных предприятий отметили важность предоставления первоочередного права на выкуп земли эффективным собственникам, у которых эта земля сейчас находится в аренде. В ответ на это замечание А. Ольшанский отметил следующее: «Первоочередное право на выкуп земли государство сохранит за собой там, где планируется строительство стратегических объектов – дорог, аэропортов. В остальных же случаях предпочтение будет отдаваться именно эффективным собственникам».

Также были выдвинуты предложения по внесению изменений в проект закона. Среди них: уточнение понятия «фермерское хозяйство», так как в текущей версии проекта, по мнению участников совещания, оно слишком расплывчато и

может включать в себя хозяйства как с небольшими участками земли, так и крупные агрохолдинги. Кроме того, участники семинара обратили внимание на необходимость разработать четкие механизмы по выкупу земли и передачи ее в аренду еще до принятия закона.

По итогам совещания отмечалось, что принятие профильного закона и введение полноценного рынка земель сельскохозяйственного назначения поможет решить целый ряд насущных проблем аграрной отрасли Украины, в частности, передачи имущественных прав в сфере земельных отношений, а также позволит создать благоприятную рыночную среду, повысить инвестиционную привлекательность сельского хозяйства.

В заключение А. Ольшанский подчеркнул, что регулировать земельный рынок намного эффективнее, чем загонять его «в тень» (*Ольшанский А Земельная реформа повысит эффективность сельскохозяйственного производства // Сайт Луганської облдержадміністрації (http://www.loga.gov.ua). – 2011. – 2.08).*

***

Відкриття ринку земель в Україні має для аграріїв більше ризиків, ніж переваг.

Таку думку висловив генеральний директор Українського клубу аграрного бізнесу В. Лапа.

«Зараз підприємства орендують землю у дрібних землевласників, і це погано та незручно. Відповідно збільшаться адміністративні витрати на переоформлення сотень і тисяч договорів оренди. А якщо землі скупить інший, то не факт, що договори оренди будуть продовжені. Виникає питання, чи будуть узагалі далі працювати сільгоспідприємства», – сказав він.

За його словами, земельна реформа лише замінює одні ризики іншими.

«Землю не можна буде вносити до статутного капіталу. Землю сільгоспідприємствам і всім юридичним особам, крім фермерів, не можна буде купувати. Тобто для сільгоспідприємств, які зараз працюють в аграрній галузі, скоріше більше ризиків, ніж переваг ... Це називається лікування головного болю відсіканням голови», – зазначив експерт.

Гендиректор УКАБ також припустив, що за сприятливих умов на ринку землі її продали б чверть аграріїв.

«Якщо була б нормальна ціна, а під нормальною ціною я розумію 1– 1,5 тис. дол за гектар, то думаю, що 25 % продали би землю», – вважає В. Лапа (*Продаж землі – це лікування головного болю відсіканням голови // Відголос.com (http://vidgolos.com). – 2011. – 2.08).*

***

В существующей редакции законопроекта о рынке земель не предусматривается возможность смены целевого назначения земли ее

существующими владельцами. Об этом заявил глава Государственного агентства земельных ресурсов Украины С. Тимченко.

«Моя личная позиция в этом вопросе – максимально ужесточить процедуры, связанные с изменением назначения сельскохозяйственных земель», – сказал он.

По словам ведущих юристов Украины, срок действия запрета на изменение целевого назначения земельных участков, которые были приобретены из государственной/коммунальной собственности с момента вступления в силу закона, составляет 10 лет с даты приобретения.

«Если следовать дословному толкованию нормы, то запрет распространяется на земельные участки с/х назначения, приобретенные на основании договора. Так что те, кто планировал бы их приобрести под застройку, будут лишены такой возможности», – считают правозащитники (***В Украине могут запретить менять целевое назначение земельного участка // Судебно-юридическая газета (http://sug.kiev.ua). – 2011. – 7.08.***)

***

С 1 января в Украине могут отменить мораторий на продажу сельхозугодий. Чиновники уверены, что это поспособствует притоку денег в село, фермеры смогут зарабатывать и рационально использовать пустующие надель. Сейчас внедрение реформ обсуждают на местах, с самим аграриями. Такой диалог провели в Макеевке. Что по этому поводу думают сами сельяне?

Земельную реформу уже долгое время обсуждают на всех уровнях власти. Сейчас в дискуссии принимают участие те, кого перемены коснутся непосредственно. В Макеевку приехали представители крупных сельскохозяйственных предприятий и фермеры, чьи угодья помельче из Харцызска, Шахтерска, Тореза и Снежного. Областные чиновники уверяют, что в первую очередь нововведения направлены на возрождение села. Главное новшество: теперь землю можно будет продавать и покупать, чего до этого делать было нельзя.

О. Карпенко, Начальник управления организации рынка и оценки земель областного управления Госкомзема:

«Отражены последствия продления моратория на куплю-продажу земли: это сдерживание оптимизации сельскохозяйственного землепользования, невозможность улучшить технологические условия, концентрация земель в руках у пенсионеров, которые не имеют возможности обрабатывать земли».

Земли, которые не используются их владельцами, теперь свободно могут купить фермеры, которые будут ухаживать за участками и выращивать там овощи или зерно. Это поможет улучшить состояние чернозема, уверены чиновники. Сейчас в Донецкой области самыми плодородными считаются земли Добропольского, Александровского и Красноармейского района. Если арендаторы будут удобрять их, то в будущем такая земля будет стоить гораздо дороже, чем в остальных районах Донбасса.

В. Джулай, заступник начальника обласного управління агропромислового розвитку:

«Если смотреть, как мы используем удобрения, если нужно вносить 1 млн 356 тыс., то мы вносим в пределах 90–97 кг действующего вещества. Для того, чтобы обеспечить потребности области и не завозить зерно, нам нужно производить 2,5 млн т зерна. Пока такого нет».

А вот иностранцев лишили права на покупку отечественной земли. Смогут это делать только граждане Украины, которые уже имеют опыт в аграрной сфере или профильное образование. Да и то не более чем 2 тыс. 100 га в одни руки. М. Стефанов отвечает всем новым критериям. Он уже много лет успешно управляет фермерским хозяйством. Говорит, что земля для дальнейшего развития нужна. Но даже после реформы не уверен, что сможет приобрести еще.

М. Стефанов, директор фермерского хозяйства:

«Мне вот в этом проекте не нравится переоформление, то есть купля-продажа со 100 % оплатой. То есть оценка земли, это нужно платить кадастровым учреждениям и последующая продажа с уплатой 100 % налога на землю. Это не нормально. Даже средние фермерские хозяйства не в состоянии будут приобрести эту землю».

Минимальная цена в 2010 г. составляла 12 тыс. грн. В 2011 г. планируют увеличение примерно в два раза – до 25 тыс. грн. Однако некоторые фермеры считают, что прежде чем начинать такое реформирование, необходимо сначала составить список всех земель региона и побороть коррупцию в этой сфере (*Селяне обговорюють земельну реформу // ТРК «Юніон» (<http://union.makeevka.com>). – 2011. – 4.08*).

***

Український земельний кадастр буде одним з найкращих і найпрогресивніших з технічної точки зору у Європі. Про це заявив голова Держземагентства С. Тимченко під час робочої зустрічі з А. Ремшеї та С. Гергелем, які представляли Міністерство регіонального розвитку Угорщини.

Зокрема, керівник земельного відомства наголосив на тому, що Україна фактично остання країна Європи, яка впроваджує автоматизовану систему кадастру, а, отже, у нас є можливість взяти найкращий зарубіжний досвід та впровадити найсучасніші технічні і програмні розробки.

«На кошти Світового банку Україна вже розробила програмне забезпечення кадастрової системи. Тепер стоїть задача наповнити цю систему достовірними даними про всі земельні ділянки України. Угорська республіка сама нещодавно впровадила єдину автоматизовану систему кадастру, а, отже, свіжий практичний досвід стане в пригоді українським спеціалістам», – зауважили в Держземагентстві.

А. Ремшеї відзначив, що на даному етапі наповнення кадастру Україні необхідно закласти міцний фундамент – внести до бази точні дані, а потім уже

будувати цілісну систему. Якість послуг, які надаватимуться населенню, залежатимуть, насамперед, від достовірності даних.

У рамках візиту угорські спеціалісти ознайомляться з технічними аспектами функціонування системи українського кадастру, а також з механізмами його наповнення та внесення даних. За результатами зустрічі буде сформована міжнародна робоча група та вироблено покроковий план співпраці щодо наповнення кадастру.

«Це зустрічний візит угорських урядовців до Держземагентства України в рамках співпраці з наповнення кадастру. З огляду на діловий конструктивний характер зустрічі, обмін досвідом між українською та угорською стороною буде продовжуватися надалі, а зв'язки зміцнюватися», – наголосили в прес-службі *(Український земельний кадастр акумулює найкращий європейський досвід // Офіційний сайт Партії регіонів (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2011. – 5.08).*

***

Если власть боится получить у людей мандат на проведение земельной реформы – значит, эта реформа задумана не в интересах простых украинцев. Без референдума это будет рейдерский захват стратегического ресурса страны.

Такое мнение высказала народный депутат (фракция «БЮТ – Батьківщина»), глава Комитета Верховной Рады Украины по вопросам промышленной и регуляторной политики и предпринимательства Н. Королевская, комментируя отказ Центральной избирательной комиссии Украины в проведении референдума по земельной реформе.

Н. Королевская обратила внимание на тот факт, что соцопросы фиксируют: большинство украинцев сомневаются в том, что земельная реформа будет проведена честно, справедливо. «Мы помним приватизацию, после которой в стране пролегла пропасть между богатыми и бедными. Результатом земельной реформы может стать провал всей Украины в эту пропасть. Люди лишатся шанса и надежды на достойную жизнь».

При этом народный депутат подчеркнула, что земельная реформа Украине необходима. «После распада колхозно-совхозной системы сельское хозяйство не выросло. Более того, сейчас мы производим не более 70 % от уровня продукции 1990 г. Это свидетельствует о неэффективности использования потенциала земельного ресурса, а в случае неправильного проведения реформы этот потенциал будет утрачен», – считает Н. Королевская.

По ее словам, мировая конъюнктура роста цен на продовольствие ставит перед нами задачу создать конкурентный рынок земли, разнообразных по форме агрохозяйств, совершенствования законодательной базы, создания прозрачных отношений собственности. Это невозможно без учета интересов всех участников. В противном случае земля, как и промышленные объекты после приватизации, окажется под контролем нескольких самых богатых украинцев, а простые люди

останутся ни с чем.

Н. Королевская отметила, что сегодня в частной собственности находится около 73 % земель сельскохозяйственного назначения. В сельской местности проживает 14,5 млн человек. Игнорировать их интересы власть не имеет права. «Власть обязана провести референдум, получить мандат доверия от людей, а также – разрешение распоряжаться их землей. Без референдума это будет рейдерский захват стратегического ресурса страны», – убеждена Н. Королевская.

Возвращаясь к отказу ЦИК провести референдум, народный депутат заявила: «Решение Центризбиркома – это не отказ в процедуре самого референдума, а демонстрация страха. Власть опасается, что может не получить от людей мандат организовать рынок земли» (*Королевская Н. Земельная реформа задумана не в интересах простых людей // Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2011. – 5.08).*

***

«Сейчас средний размер земельного пая по области составляет 8,9 га, а цена его – 73 тыс. грн, то есть гектар в среднем стоит 8 тыс. 200 грн. Законопроектом же «О рынке земли» предполагается повышение стоимости в 1,7 раза. Это плохо для спекулянтов и очень хорошо для простых людей, которые владеют землей на правах пайщиков», – рассказал заместитель начальника Главного управления Государственного комитета Украины по земельным ресурсам в Луганской области С. Дмитров.

По его словам, основной задачей на сегодняшний день является завершение земельной реформы, которая легализует землевладельцев и создаст прозрачный рынок земель сельскохозяйственного назначения.

Главным шагом для введения в оборот земель сельскохозяйственного назначения должна стать отмена моратория на отчуждение земельных участков сельскохозяйственного назначения, который ограничивает конституционные права владельцев земельных участков. Мораторий может быть снят при условии принятия законов Украины «О Государственном земельном кадастре» и «О рынке земель» с 1 января 2012 г. Сейчас данный законопроект находится на рассмотрении в Верховной Раде. Планируется, что его примут уже в сентябре.

Кроме того, С. Дмитров пояснил, что собственниками земли, в соответствии с положениями законопроекта «О рынке земель» смогут стать только три категории лиц: физические лица – граждане Украины, фермерские хозяйства и непосредственно государство. Иностранцы не будут допущены к покупке земли.

Также четко прописаны максимальные количественные границы владения землей: в одних руках не может быть сосредоточена земля общей площадью свыше 2100 га, то есть олигархи и латифундисты не смогут тотально скупить украинскую землю.

«Теперь станет невыгодно спекулировать землей. Если человек захотел перепродать свою землю в течение первого года, то государством введена высокая пошлина в размере 100 % нормативно-денежной оценки от стоимости этого

участка. Второй год – 90 %, третий – 80 %, четвертый – 70 %, и пятый – 60 %», – рассказал заместитель начальника Главного управления Государственного комитета Украины по земельным ресурсам в Луганской области.

«Только владелец земли должен решать продавать ли ему свою землю или сдавать ее в аренду, а может обрабатывать сам, – считает С. Дмитров. – Однако в любом случае нормальное функционирование рынка земель сельскохозяйственного назначения возможно лишь при условии надлежащего нормативно-правового обеспечения» *(В Украине, после принятия закона, земля подорожает в 2 раза // City News (<http://www.citynews.net.ua>). – 2011. – 8.08).*

Пенсійна реформа

Якось непомітно пройшло неприйняття парламентом законопроекту «Про запобігання дискримінації щодо осіб літнього і похилого віку». Чому він потрібен?

«У повсякденному житті літні люди зіштовхуються з дискримінацією. Знайома, якій виповнилося 68 років, пішла в поліклініку на обстеження. Коли вона почала розповідати про свої проблеми, лікар зауважив: “Так що ж ви хочете? Вам же майже сімдесят!”.

У сфері трудових відносин роботодавці навіть не маскують свої дискримінаційні дії, які позбавляють конституційного права на працю мільйони громадян.

При цьому діапазон вікового цензу сягає далеко за межі пенсійного віку. В оголошеннях про прийом на роботу стало вже мало не нормою, коли “фірмі потрібні досвідчені бухгалтери віком до 35 років.”

У 2007 р. Конституційний Суд задекларував: “У частині другій ст. 24 Конституції вік відсутній у переліку ознак, за якими не може бути привілеїв чи обмежень. Не можна вік віднести і до “інших ознак”, що згадуються в цьому положенні.”

У цьому ж пункті було зроблено висновок, що “встановлення вікових обмежень не може вважатися порушенням принципу правової рівності громадян.”

З одного боку, Конституція гарантує громадянам рівні права, а з іншого – дозволяє обмежувати їх за віковим цензом. Якщо Основний закон передбачає дискримінацію за віком, то як можна проводити пенсійну реформу? Це буде будівля на піску.

Всеукраїнська асоціація пенсіонерів у 2004 році розробила законопроект “Про запобігання дискримінації щодо осіб літнього і похилого віку в Україні.”

Над ним працювали фахівці в галузі права, медики, психологи, геронтологи, історики. У 2005 р. через народних обранців він був представлений у Верховній Раді, але до його розгляду черга дійшла лише у 2011 р. На жаль, він не був

прийнятий, за нього проголосували лише 95 парламентарів.

Провалили цей закон в оригінальний спосіб: жодного голосу проти! Утримався лише Тарас Чорновіл. Голоси “за” віддали дві фракції більшості – “народники” і комуністи. Від “регіоналів” – 11 “за”, від інших фракцій – кілька голосів.

Усі інші просто не голосували або ж були відсутні. Виявляється, можна провалити закон, не заплямувавши свою репутацію відвертим його запереченням.

Можливо, владі так і потрібно?

Реформа, латиною *reformo*, – перетворення, яке вводиться законодавчим шляхом. Чи можна назвати перетворенням заходи уряду? Доцільніше було б назвати це спробою збалансувати бюджет Пенсійного фонду за рахунок громадян.

С. Тігіпко як виразник крупної буржуазії є прихильником правих, як і його політична сила. Головне у їхній діяльності – сприяння бізнесу і зменшення соціальних виплат, жорстка бюджетна економія за рахунок пересічних українців.

Що закладено в основу запропонованих заходів “реформи”? Зменшення чисельності пенсіонерів за рахунок підвищення пенсійного віку, збільшення страхового стажу та інші дискримінаційні заходи щодо громадян України.

Запропоновані новації не дадуть бажаного результату, бо не змінюється сам принцип солідарної системи. Основа залишається старою. У такому випадку кожний застрахований не зацікавлений у накопиченні максимальної суми в солідарній системі. Не зацікавлений він і в зменшенні тінізації економіки.

Чи є інший шлях вирішення проблеми? Вихід – у запровадженні модернізованої солідарної системи, у переході на так звану систему з умовно визначеним рахунком. При такій системі кожна людина має свій персональний рахунок, на якому обліковуються всі надходження. При виході на пенсію сума накопичень ділиться на розрахункову прогнозовану кількість років життя після досягнення пенсійного віку.

Якщо людина накопичила 360 тис. грн, а при виході на пенсію середній період життя становить 15 років, то вийде 2 тис. грн щомісячної пенсії.

Отже, в результаті реалізації пропонованої схеми ми отримуємо просту і зрозумілу солідарну систему, де кожний платник може сам здійснити розрахунок своєї майбутньої пенсії. Після такої модернізації солідарної системи з’явиться зацікавленість у її відкритості і законності, повноті сплати пенсійних відрахувань.

Усе, що заробив, – твоє. Кошти з такого умовно визначеного рахунку не успадковуються і не виплачуються одноразово. Тільки щомісячні виплати.

У разі смерті пенсіонера, яка настала раніше за середній період життя на пенсії, кошти залишаються в Пенсійному фонді. Вони слугуватимуть резервом ПФ для виплати пенсій тим, хто житиме довше за середній період життя.

Звичайно, можна обмежити максимальний розмір пенсії, але сумніви викликає запропонований підхід до визначення цього розміру. Кількість прожиткових мінімумів для непрацездатних – це величина, яка не має під собою належного обґрунтування.

Більш логічним було б обмеження верхньої межі пенсійних виплат через встановлення граничної суми заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, або максимальна сума доходу застрахованої особи, на яку нараховується єдиний внесок.

Останній, системний, показник уже зафіксований у ст. 1 Закону “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”, який набрав чинності з 1 січня 2011 р.

А де ж бізнес? Політики та економісти не втомлюються повторювати, що при переході до ринкових відносин слід відмовитися від популізму в соціальній політиці і керуватися, як і в бізнесі, суто економічними, бізнесовими підходами.

Виходячи з цих позицій, можна проаналізувати економічний і соціальний ефект від запропонованих урядом кроків, передусім – від збільшення віку виходу на пенсію.

Жінки, як відомо, невдовзі виходитимуть на пенсію не з 55 років, а з 60 років, а чоловіки – державні службовці – з 62 років. Виникає питання: чим завинили жінки – державні службовці, якщо їм не дають працювати до 62 років, як і чоловікам?

Ще один факт. Більшість роботодавців обмежують вік потенційних працівників 40–45 роками, тож літнім людям робота “не світить” ще до досягнення пенсійного віку.

Можна не сумніватися, що значна кількість громадян, старших за 50 років, буде змушена звертатися за державною соціальною допомогою. Якщо ж згадати про здоров'я літніх людей, то до проблем держбюджету додасться й оплата лікарняних.

В Україні і так багато безробітних. Якщо ж урахувати підвищення пенсійного віку, то ситуація лише погіршиться. Держава нічого не виграє – замість Пенсійного фонду платником соціальної допомоги стане центр зайнятості чи інший відповідний орган.

Проте головне в іншому – в економічному ефекті від підвищення пенсійного віку. Приблизно за п'ять років від впровадження цих заходів очікується економія 5–6 млрд грн. Загальна ж економія за рік – 2,5 млрд грн.

Якщо не брати до уваги витрати бюджету на виплати з інших фондів, які можна очікувати із стовідсотковою впевненістю, то чи нема інших “соціально нейтральних і економічно необхідних заходів” для збалансування Пенсійного фонду?

Протягом останніх років Всеукраїнська асоціація пенсіонерів пропонувала владі своє бачення наповнення бюджету ПФ на період проведення реформ.

1. Оподаткування доходів від депозитів. За даними НБУ, їх обсяг у 2011 р. зріс до 420 млрд грн, а дохід від депозитних вкладів фізичних осіб становитиме близько 76 млрд грн. Якщо оподаткування здійснити на рівні 5 %, то надходження до бюджету Пенсійного фонду сягнуть 3,8 млрд грн.

На жаль, таке оподаткування почнеться лише з 2015 р. Отже, буде втрачено

близько 15 млрд грн. Якщо ж вважати, що загальний приріст депозитних вкладів становить близько 10 % щороку, то сума втрат буде ще більша.

2. Оподаткування офшорних операцій. Заборона офшорних операцій нічого доброго не давала і не дасть. Їх необхідно дозволити, але оподатковувати. Кожний договір і, відповідно, трансакцію слід оподатковувати за ставкою 3–5 %.

Торік лише з чистими офшорними зонами було здійснено операцій на 200 млрд грн. Отже, до бюджету могло б надійти 6–10 млрд грн.

3. Оподаткування нерухомості. Втрати від неповного оподаткування нерухомості становлять близько 3 млрд грн щороку.

4. Оподаткування видобування корисних копалин. В Україні діє збитковий для бюджету закон про надра. Там суми втрат сягають 45 млрд грн на рік.

Є чимало інших втрат, але й наведених достатньо, щоб порівняти ефект від урядових новацій – 2,5 млрд грн на рік – і втрачені 50–55 млрд грн.

Отже, мета урядових заходів – запровадження більш жорстких умов пенсійного забезпечення, перекидання проблем на плечі людей похилого віку і як результат – зменшення кількості пенсіонерів. До реформ це не має жодного стосунку.

Суто фінансових заходів недостатньо. Головне завдання держави – забезпечення високої зайнятості активного населення, бо саме працюючі творять багатство.

Європейська комісія у своїй програмі “Стратегія-2020” поставила завдання, щоб 75 % населення в країнах ЄС між 18-м і 65-м роками життя були зайнятими.

Яких би заходів не вживав уряд – підвищення пенсійного віку чи збільшення трудового стажу – без збільшення кількості робочих місць пуття не буде» (*Голова ради Всеукраїнської асоціації пенсіонерів Дзьобак В. Пенсійна реформа: для влади, проти людей // Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua>). – 2011. – 4.08).*

***

По задумке законодателя, пенсионная реформа в Украине должна привести к созданию такой системы обеспечения пожилых людей, которая будет включать солидарный и накопительный уровни. С солидарным уровнем украинцы знакомы не понаслышке: платишь налог, а когда приходит время, получаешь пенсию. Все просто. При этом никого почему-то не смущает, что честно заработанные деньги у него отнимают и складывают в «общий котел», откуда потом ему что-то выделяют. А вот накопительный уровень, предполагающий самостоятельное распоряжение своими деньгами, почему-то вызывает у граждан недоверие. Что же беспокоит украинцев в пенсионной реформе и есть ли действительно у них повод для тревог, выясняла «Судебно-юридическая газета».

О первых последствиях пенсионной реформы 2011 г. многие уже слышали. Напомним, что отныне база для расчета пенсий будет браться не за последний, а в

среднем за три последних года. Так, в 2010 г. средняя зарплата для расчета пенсии составляла приблизительно 2000 грн, в 2009 г. – 1650 грн, в 2008 г. – 1574 грн. Соответственно, среднее арифметическое – 1741 грн – снижает среднюю базу для начисления пенсии на 259 грн. То есть если люди выходят на пенсию по закону об общеобязательном пенсионном страховании (согласно которому их пенсионные выплаты составляют 50 % от зарплаты), их пенсия сокращается без малого на 130 грн (50 % от 259 грн). Прибавьте к этому то немаловажное обстоятельство, что «легким движением руки» сверхнормативный стаж превращается в нормативный, и 10 «накинутых» лет сокращают каждую пенсию еще больше (об этом «Судебно-юридическая газета» писала в № 27 от 18 июля 2011 г.). Как же правительство планирует компенсировать такие не очень положительные последствия пенсионной реформы для украинцев?

Отметим, что все перечисленные выше новации, естественно, неприятны, но не смертельны. Но на этом негативные аспекты реформы вроде бы заканчиваются, и кнут уступает место прянику. В частности, вице-премьер-министр, министр социальной политики С. Тигипко обещает с 2012 г. увеличить пенсии на 100 грн, а также советует украинцам присмотреться к накопительной системе пенсионного обеспечения, т. е. взять ситуацию в свои руки: как говорится, спасение утопающих – дело рук самих утопающих.

До и после 35

Предполагается, что с того года, когда бюджет Пенсионного фонда Украины станет бездефицитным, 2 % от пенсионных взносов граждан моложе 35 лет будут направляться в государственный Накопительный пенсионный фонд. В дальнейшем эти отчисления увеличатся до 7 %. Через два года застрахованный сотрудник перечислит эти деньги в Негосударственный пенсионный фонд. И вот тут-то возникает закономерный вопрос: что дальше?

Ответ попытался дать А. Яценюк, внесший на рассмотрение парламента законопроект № 7455-2 «О реформировании пенсионной системы, обеспечении ее финансовой стабильности и введении обязательной накопительной системы пенсионного страхования», в котором черным по белому написано: страховые взносы в Накопительный фонд уплачиваются застрахованными лицами, которым на дату перечисления таких взносов исполнилось более 35 лет. Гражданам помоложе предлагается озаботиться соответствующими отчислениями на добровольной договорной основе. Лица же, которые достигли пенсионного возраста, кроме случаев отсрочки времени назначения пенсии по возрасту в соответствии с реформой, не могут быть плательщиками страховых взносов в Накопительный фонд.

Накопительный фонд

Что касается непосредственно перечисления страховых взносов в Накопительный фонд, то его предлагают внедрить только в случае одновременного повышения заработной платы застрахованному лицу и только после выполнения ряда условий – в частности, при обеспечении выплаты пенсий в

солидарной системе в размере, обеспечивающем уровень жизни не ниже прожиточного минимума, установленного законом. Кроме того, государство должно создать условия для функционирования системы общеобязательного государственного пенсионного страхования и гарантировать соблюдение законодательства, чтобы защитить имущественные и иные права и законные интересы граждан относительно их пенсионных выплат и пенсионных активов, учитываемых на накопительных пенсионных счетах. В т. ч. должны быть созданы условия для функционирования страховых организаций и предусмотрены гарантии соблюдения ими законодательства с целью защиты имущественных и иных прав и законных интересов лиц, получающих пожизненные пенсии в соответствии с законом (ст. 113 ЗУ «Об общеобязательном государственном пенсионном страховании», которую никто не отменял).

Кстати, согласно той же статье, в случае возникновения очередной нехватки средств Пенсионного фонда для финансирования выплаты пенсий в солидарной системе (в связи с обеспечением выплаты пенсий в установленном законодательством размере и направлением части страховых взносов в Накопительный фонд), нехватка эта должна быть покрыта за счет средств госбюджета. Да и финансирование страховых средств в солидарной системе, утраченных в связи с перечислением части страховых взносов в Накопительный фонд, предстоит провести государству – покрыть, так сказать, недостачу. Иными словами, пенсионеров у нас много, а застрахованных трудящихся мало, и если посмотреть на проблему глобально, получается, что все упирается в старение нации и нежелания работодателя вынимать реальную зарплату сотрудника из конверта. Впрочем, обе эти проблемы премьер-министр Н. Азаров держит на контроле, о чем свидетельствует ряд правительственных законодательных инициатив, однако влиять на следствие, воздействуя на причину, в случае Украины несколько поздно, да и МВФ – не та организация, терпение которой стоит испытывать.

Неизбежное зло

Бюджет Пенсионного фонда сбалансируют в соответствии с международными стандартами бухгалтерского учета. Однако прежде необходимо создать институциональные компоненты, чтобы накопительная система пенсионного страхования функционировала – какая же система без институтов?

Украинцам дадут банки (или не банки, а кредитные союзы – назовите, как хотите, лишь бы работали), куда не страшно будет отнести свои деньги, потому что государство поручится за них. Как именно – это уже следующий вопрос к законодателю: не все сразу. Также предлагается завершить процесс внедрения системы персонифицированного учета и автоматизировать отчеты о состоянии накопительных пенсионных счетов застрахованных лиц с учетом состояния пенсионных активов, провести тендеры и заключить договоры с их победителями – компаниями по управлению активами, хранителем и аудитором Накопительного фонда. Кроме того, необходимо создать программно-технический комплекс,

совместимый с системой электронных переводов банков (для систематизации сбора страховых взносов в Накопительный фонд), принять ряд законодательных актов, необходимых для функционирования накопительной системы пенсионного страхования, и назначить всех членов совета Накопительного фонда. Только когда все эти планы претворятся в жизнь, можно будет перейти к приобретению опыта работы системы негосударственного пенсионного обеспечения. С учетом того, что первый блин у нас всегда комом, рассчитывать на блиц-эффект не придется. Так что если и именовать пенсионную реформу злом, то разве что неизбежным.

Много шума из ничего?

И все-таки говорить о полноценном законодательном урегулировании пенсионной реформы пока, наверное, преждевременно. Тот же законопроект №7455-2 «О реформировании пенсионной системы, обеспечении ее финансовой стабильности и введении обязательной накопительной системы пенсионного страхования», к примеру, отправлен на доработку, да и за первый этап реформы голосовали, если вспомнить, чуть ли не год. Не стоит сбрасывать со счетов и воинственный настрой оппозиции. Напомним, что «бютовцы» и коммунисты категорически забраковали саму реформу (Н. Королевская даже сняла свои поправки с голосования и призвала коллег покинуть сессионный зал, пообещав обжаловать происходящее в Конституционном Суде).

Кроме того, чтобы серьезно говорить о накопительной системе, нужно избавиться от дефицита Пенсионного фонда, а это дело трудно предсказуемое по срокам. Таким образом, пока следует посмотреть, как будет работать многострадальный ЗУ «О мерах по законодательному обеспечению реформирования пенсионной системы», который, предположительно, вступит в силу с сентября 2011 г., после подписания Президентом Украины. Затем необходимо добиться ликвидации дефицита ПФУ, и только потом можно будет создавать Накопительный пенсионный фонд. Так что некоторое время у народных депутатов для выработки необходимых законопроектов пока имеется (*Бутовченко К. Двухуровневая пенсионная реформа: за и против // Судебно-юридическая газета (<http://sug.kiev.ua>). – 2011. – 5.08*).

***

Несмотря на полное неприятие реформы обществом, власти все же решили пойти против воли народа и ввести свое видение своего личного будущего путем принятия пенсионной реформы, выгодной для своих. Такое мнение высказал депутат Николаевского областного совета от «Фронта змін» Т. Креминь.

«Создается впечатление, что большие “патриоты” государства, которые во время исполнения Государственного гимна Украины даже научились держать руку на сердце, никак не дождутся, когда крестьяне освободят ИХ лиманские пейзажи от своих усадеб, лишённые зарплаты судостроители перестанут стоять под окнами ИХ администраций, а врачи и инвалиды наконец поймут, что в ИХ

государстве каждый лечится настолько, насколько у него хватит денег».

Такая же перспектива, считает депутат, ожидает и «блестящих сотрудников ИХ милиции, которые в массовом порядке вынужденно покидают рабочие места и уходят досрочно на пенсию. Это же касается ИХ прокуратуры, судов, органов госбезопасности, армии, флота. Но разве не ясно, что необеспеченность рабочими местами влечет рост преступности? Конечно, это их не касается: на границе ИХ резиденций ИХ охрана всегда начеку».

«Судя по тому, что вскоре украинская земля станет товаром, мудрые политики рассчитывают, что совсем скоро не станет необходимости дополнительно вкладывать деньги в инфраструктуру украинского села. Так же, как сегодня фактически нет необходимости вкладывать деньги в украинскую промышленность, машиностроение, кораблестроение, образование, науку, культуру», – сообщается далее.

При этом Т. Креминь надеется, что «90 % населения Украины, которое сегодня находится за чертой бедности, все-таки чувствует себя большинством на территории беззакония и лжи, хозяевами на своей земле, на которой вдалеке виднеются площадки для вертолетов» *(Депутат-«фронтовик» уверен, что власть приняла Пенсионную реформу для себя и для своих // «Николаевские Вести» (<http://nikvesti.com>). – 2011. – 4.08).*

***

В связи с той сложной экономической ситуацией, которая сложилась на сегодняшний день в Украине, власть все-таки не решится запустить пенсионную реформу.

Такое мнение высказал глава николаевской областной организации Народного руха Украины Ю. Диденко.

«Реформа немного приторможена. Возможно, наверху какой-то опрос провели. Возможно, “регионы” боятся, что их рейтинг падает, поэтому и притормозили», – предположил «руховец».

Как отметил Ю. Диденко, «информационные пикеты» оппозиционеры собираются проводить в разных районах города, чтобы привлечь к протестному движению большее количество населения.

Но самое печальное, по словам «руховца», это то, что сегодня люди безразличны к своему будущему, и пока мало кто понял, что «мы живем в системе, которая требует защиты собственных интересов».

«Сбор подписей и протесты необходимо продолжить. Тем более, что сбор подписей – это самый простой и наилучший, а также ни к чему не обязывающий способ показать властям, что люди против чего-то протестуют», – сказал Ю. Диденко *(ПР опасается падения своего рейтинга, потому и тормозит Пенсионную реформу // Николаевские Вести (<http://nikvesti.com>). – 2011. – 4.08).*

***

Сегодня пенсионная реформа – одна из самых популярных тем политического дискурса в Украине. Но не только сейчас, с течением времени ее популярность будет лишь нарастать. Уже сегодня можно прогнозировать, что реформа станет одним из ключевых пунктов следующих выборов, когда все без исключения политические проекты, кроме прочего, превратят обещания отменить, скорректировать, сделать ближе к чаяниям народа пенсионные нововведения в одну из ключевых «фишек» своей предвыборной кампании.

Если говорить о политическом ракурсе реформы, то, конечно же, таким резонансным решением власти просто обязана была воспользоваться оппозиция. Казалось бы, логично, что если большинство украинцев относятся к новой пенсионной системе негативно – от скепсиса до откровенного неприятия – то их голоса можно будет конвертировать в поддержку оппозиционных проектов. В погоню за вниманием избирателей включились как остатки «Нашей Украины», «Свобода», Блок Юлии Тимошенко, так и абсолютно украинские коммунисты, которые, хоть и голосовали «против», но продолжают входить с состав пропрезидентского большинства в Раде. Но как бы кому ни хотелось, а автоматического переливания голосов не будет – количество недовольных реформой автоматически не конвертируется в поддержку Ю. Тимошенко, О. Тягнибока, А. Яценюка, А. Гриценко или «лиц» «Нашей Украины».

Оппозиционные надежды разбиваются минимум о два барьера. Барьер № 1 – увлекшись огульной критикой, оппозиция не продуцирует альтернативы. Сразу же после голосования оппозиционный министр труда и социальной политики А. Павловский (народный депутат, БЮТ) заявил об инициированном оппозицией сборе подписей для оспаривания пенсионного закона в Конституционном Суде. Обозвав новый закон «пенсионным геноцидом», оппозиционный министр заявил, что вместо улучшения жизни граждан власть максимально сузила социальные права. Не смолчала и сама Ю. Тимошенко, обвинив власть в посягательстве на социально-экономические права граждан и пустив слезу по поводу того, что реформа «лишает людей даже тех маленьких пенсий, которые они сегодня имеют». Фронтмен радикального проекта «Свобода» О. Тягнибок завел привычную песню о том, что «так называемая пенсионная реформа – это социальной украинофобия в действии, осуществляемая московской оккупационной администрацией, которая засела на Печерских холмах». Новое законодательство О. Тягнибок охарактеризовал как «надругательство над старшим поколением и уничтожением перспектив для молодежи». Список демонстративно гневных обличителей можно продолжать и продолжать, но всех представленных в нем, будь то коммунист, «бютовец» или радикальный экстремист, объединяет один общий знаменатель – отсутствие альтернативы.

Украинские коммунисты обрушили на правительственный проект настолько жесткую критику, что человек, не знакомый с украинскими реалиями, никогда бы не подумал, что КПУ состоит в рядах парламентского большинства с момента его

основания и даже после голосования «против» ни на грамм не выдаст намерения перейти в оппозицию официально. Так, депутат И. Алексеев обнаружил, что нормы правительственного проекта «грубо нарушают положения ст. 22 Конституции, а также решение Конституционного Суда», присовокупив, что «в случае принятия такой реформы об Украине как о правовом государстве можно забыть».

Какое-то подобие альтернативы озвучили лишь депутаты Н. Королевская (фракция «БЮТ–батьківщина») и В. Матчук («Наша Україна»). К примеру, Н. Королевская предложила в качестве «ресурса для наполнения Пенсионного фонда» легализовать 120 млн грн «черных» зарплат, которые могли бы обеспечить около 40 млрд грн в Пенсионный фонд. Депутат от «Нашої України» обозначил такие альтернативные способы борьбы с дефицитом Пенсионного фонда, как легализация «черных» зарплат, увеличение средней заработной платы и т. д. – но лишь в качестве направлений, не вдаваясь в конкретные механизмы и финансовые расчеты. Поэтому, справедливости ради, нужно признать, что это альтернатива в виде лозунгов и надписей на заборах, но никак не в виде альтернативных алгоритмов, которые можно противопоставить правительственному проекту.

Лозунги, критика и обещания... А представим, что Верховная Рада вдруг согласилась вынести на голосования проект пенсионной реформы в исполнении оппозиции – и стало бы очевидно, что своего видения у оппозиции нет.

Что касается лозунгов и обещаний, то в них уже мало кто верит. Дело в том, что проявить себя при власти имели возможность все без исключения оппозиционеры. Разница разве что в уровне – лидер БЮТ Ю. Тимошенко руководила правительством, первый номер «Гражданской позиции» А. Гриценко (депутат, фракция «Наша Україна») занимал пост министра обороны, другие лица «Нашої України» работали кто главой Службы безопасности (В. Наливайченко), кто Президентом (В. Ющенко), кто министром (Ю. Ехануров, Ю. Павленко и др.). И даже «свободовцы» О. Тягнибока, начиная с ноября 2010 г., проявляли то ли свои управленческие таланты, то ли их отсутствие, находясь у руля парламентов трех областей и множества городских советов и администраций Западной Украины. Хоть и считается, что история ничему и не учит, но, видимо, украинцев все-таки чему-то учит горький опыт. А политический опыт уже привел к выводу, что в политике нельзя быть автоматически «против». Политическое «против» без предложения контраргументов и альтернативы – это на самом деле «за», помноженное на плач оппозиции по упущенным возможностям. Если политик выступает «против» пенсионной (или любой другой реформы), он должен предложить альтернативу – со своими проектами законов, бюджетом, расчетами социально-экономических последствий и т. д. Если же БЮТ или «Свобода» способны лишь огульно критиковать, то это просто слова. Именно поэтому поддержку украинцев теряет не только власть, но и оппозиция. Можно сказать даже, что украинский избиратель демонстрирует отторжение в отношении политиков как профессии в целом.

Барьер № 2 заключается в том, что сформировался железобетонный стереотип: для обычного украинца разницы между экономическим курсом власти и оппозиции (если говорить именно об экономическом курсе, а не о предвыборных лозунгах и партийной символике) практически нет. Разве что нынешняя администрация взялась за реализацию неолиберального курса более системно и настойчиво, чем предшественники В. Ющенко и Л. Кучма.

Оппозиция автоматически «против» любой инициативы власти, вот только это мало помогает самой оппозиции, которая воспринимается в качестве неолиберального дублера власти. Даже те, кто недоволен такими решениями, как новый Налоговый кодекс или пенсионная реформа, не спешат симпатизировать Ю. Тимошенко, О. Тягнибоку или А. Яценюку. Потому что догадываются, что если бы сегодня при власти была Ю. Тимошенко, то «реформы» точно так же, любой ценой, продавливали бы под песню «Юля косу носит» (агитационная песня БЮТ во время предвыборной кампании 2006 г.). А если бы при власти находились радикальные элементы в виде О. Тягнибока, то, принимая пенсионные законы, они бы через слово повторяли о «защите украинцев» и смело грозили Москве виртуальным кулаком.

Украинские социологи и политические комментаторы фиксируют снижение рейтингов власти и первых лиц Украины. Казалось бы, такие показатели – логичный результат осуществляемой администрацией В. Януковича неолиберальной программы, в ходе которой государство разрывает свои социальные обязательства перед гражданином и перекладывает проблемы в экономике, пенсионном обеспечении, ЖКХ на плечи, точнее на кошельки простых украинцев. Но как объяснить, что параллельно с властью такая же болезнь поразила и украинскую оппозицию? Дело в том, что против власти и оппозиции как истеблишмента работает тенденция разочарования в политике как сфере общественной активности и политиках как профессии. Катастрофическое разочарование базируется на понимании, что украинские политики не конкурируют с помощью идеологий, программ, идей. На самом деле все они являются приверженцами одной экономической модели, что, кстати, ярко демонстрирует, в числе прочих, пенсионная реформа. Конкуренция между политиками действительно высока, но это соревнования и чемпионаты за право представлять интересы крупного капитала, что в условиях 2011 г. можно назвать соревнованием за право проводить неолиберальный курс. Где здесь мотивация для простого гражданина поддерживать власть или ее неолиберального дублера в виде оппозиции? (*Неолиберальный дублер В. Януковича // Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2011. – 4.08*).

***

«Украине нужна пенсионная реформа, это назревшая необходимость. Другое дело, что то, что сегодня выдают за реформу пенсионной системы – просто «косметический ремонт». Почти ничего не изменилось, разве что подняли

возрастную планку. Большинству населения новые пенсионные расчеты непонятны.

Сейчас нельзя увеличивать пенсионный возраст, потому что средняя продолжительность жизни в Украине не отвечает тем кардинальным изменениям, которые затеяло правительство.

Социалисты же не просто в оппозиции к правительству, власти, и ее решениям. Мы не критикуем, а предлагаем свои пути решения вопроса. Уверен, именно поэтому необходимо присутствие Соцпартии в парламенте, поскольку сейчас в ВР нет ни одной силы, которая бы говорила о социальных проблемах, отстаивала идеи социальной защиты людей» (*А. Мороз: Пенсионная реформа Украине нужна, но не та, что сегодня предлагается // Соціалістична партія України (<http://www.spu.in.ua>). – 2011. – 8.08).*

Інше

За 20 лет независимости в Украине так и не была сформулирована стратегия борьбы против коррупции. Нет в Украине и центрального антикоррупционного органа – ключевого критерия, по которому оценивается борьба против коррупции.

Считается, что самые коррумпированные службы в нашей стране – это суд, милиция, прокуратура, СБУ, таможенные органы. По некоторым оценкам, ежегодно случаев взяточничества становится больше на 15 %.

Идея ударить новым законом по украинской коррупции далеко не нова. Эпопея с принятием Закона с пафосным названием «Об основах предупреждения и противодействия коррупции» длилась более двух лет. Первый закон был разработан ещё при Президенте В. Ющенко в июне 2009 г. Правда, закон был довольно радикальным: так, сотрудник правоохранительных органов, попавшийся на взятке в особо крупном размере (то есть более 50 тыс. грн), мог получить пожизненный тюремный срок. Поэтому данный закон, так и не вступив в силу, был отменен в декабре 2010 г., а Верховная Рада 7 апреля 2011 г. (с майскими поправками) приняла новый антикоррупционный Закон – Закон Украины «Об основах предотвращения и противодействия коррупции в Украине», подписанный в июне 2011 г. Президентом В. Януковичем.

Итак, 1 июля 2011 г. вступает в силу новый антикоррупционный закон. Какую опасность он несет для потенциального коррупционера?

Законом установлено, что лица, уполномоченные на выполнение функций государства или местного самоуправления должны подавать ежегодно, до 1 апреля, по месту работы (службы) декларацию об имуществе, доходах, расходах и обязательствах финансового характера за прошлый год. В декларации должны указываться как расходы, осуществленные на имущество, имеющееся в частной собственности, так и на имущество, находящееся в аренде (в декларации об

имуществе, доходах, расходах и обязательствах финансового характера за 2011 год указываются расходы с июля 2011 г.). Кроме того, предусмотрено, что финансовые операции подлежат обязательному финансовому мониторингу в случае, если сумма, на которую проводится финансовая операция, равна или превышает 150 тыс. грн (статья «Финансовый контроль» вступит в силу отдельно – с 1 января 2012 г.).

Кое-что с 1 июля 2011 г. поменяется кардинально: в Украине создают единый реестр коррупционеров. С одним «но» – в него будут вносить не только чиновников, но и простых граждан, которые захотели откупиться от ГАИ либо дали взятку врачу.

Детальное изучение Закона вызывает массу вопросов. Например, обязательная сумма декларирования расходов чиновниками и их родственниками увеличена до 150 тыс. грн. Хотя даже 149 тыс. 99 грн (которые уже не подпадают под обязательное декларирование) – внушительная сумма, на которую можно купить автомобиль. Правовую неразбериху вызовет расширение списка коррупционных деяний. Если раньше статья была одна – «получение взятки», то новый Закон добавляет в Уголовный кодекс такие понятия, как «незаконное обогащение» или «коммерческий подкуп». Наказания в данном случае предусмотрены более мягкие. К тому же критерии применения новых понятий не разработаны, и это даёт возможность двойного толкования преступления: следователь может посчитать, что судить коррупционера следует по более мягкой статье. При этом никаких изменений в те сферы, которые и порождают системную коррупцию, – хотя бы в то же таможенное законодательство – новый Закон не вносит.

Проанализировав антикоррупционный Закон, обнаруживаем в нем «лазейки» для потенциальных коррупционеров:

1. Чиновник не может получать подарки более двух раз в год и дороже 50 % минимальной зарплаты (сейчас – 480 грн). Запрет этот обойти нетрудно: чиновнику не запрещено принимать подарки от близких родственников, а значит – достаточно передать презент через жену. Кроме того, подарок на сумму более 480 грн нельзя принимать от одного человека, но если подарок дарит коллектив из 100 человек, то чиновник вполне может получить в своё распоряжение недорогой автомобиль.

2. Декларировать расходы обязаны члены семьи чиновника, проживающие вместе с ним. Эта норма направлена на то, чтобы выявлять дисбаланс доходов и расходов родственников чиновника – когда семья тратит больше, чем зарабатывает. На практике обойти Закон труда не составляет: нужно прописать жену в другой квартире и оформлять на нее дорогие покупки.

3. В Уголовный кодекс должны ввести новые статьи – «Незаконное обогащение» и «Коммерческий подкуп». В отличие от статьи «Получение взятки», они не предусматривают наказания до 12 лет лишения свободы. Пока в УК нет соответствующих пояснений, в правоохранительной системе коррупция лишь

усилится – обвиняемые станут платить за назначение более мягкой статьи.

4. По Закону родственники не могут находиться в непосредственном подчинении у чиновника. Выход прост: достаточно пролоббировать назначение родственника в соседний департамент, управление, отдел.

Характеризуя антикоррупционный Закон в целом, следует сказать, что он может отразиться, в первую очередь, не на депутатах и высокопоставленных чиновниках, а на лицах, обладающих незначительной государственной или делегированной государством властью, а также другой должностной властью. То есть на мелких чиновниках, судьях и сотрудниках силовых структур, должностных лицах госучреждений, нотариусах, аудиторах, оценщиках и других должностных лицах публичного права.

Итак, начиная с первого июля, мы будем жить по новому антикоррупционному законодательству. И первыми, кто станет ему аплодировать, будут украинские коррупционеры (*Самус Е. Борьба с коррупцией в Украине: памятка потенциальному коррупционеру // ProZakon (<http://www.prozakon.com>). – 2011. – 28.08*).

***

Дальнейшее откладывание момента публикации закона по продлению действия сниженных акцизов на бензин и дизельное топливо дестабилизирует топливный рынок Украины. Об этом говорится в сообщении Научно-технического центра «Психея».

Как отметили в «Психеи», сейчас уже наблюдается дисбаланс – уменьшение объемов запасов топлива на внутреннем рынке и одновременное накопление ресурсов на границе, увеличение расходов на простой ж/д цистерн, что отразится на стоимости топлива, как в опте, так и в рознице.

Комментируя такую ситуацию на рынке, директор НТЦ «Психея» С. Сапегин отметил, что «обстановка с принятием закона № 3609 напоминает Каштанку Чехова, когда ей предлагают мясо (принятие сниженных акцизов) и тут же выдергивают его из пасти (откладывают официальное введение закона в действие)».

По оценке С. Сапегина, такое развитие обстановки напоминает рынок сжиженного газа, где задержки с растаможкой привели к дестабилизации рынка и способствовали значительному росту цен в опте и для конечных потребителей (*Ситуация с законом об акцизах на топливо напоминает «Каштанку» Чехова // Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2011. – 5.08*).

***

«Проект Таможенного кодекса, подготовленный ко второму чтению, содержит принципиально новые, прогрессивные нормы, разработанные с нашим участием, которые призваны либерализовать работу границ и снизить их коррупционный потенциал практически к нулю. Я надеюсь, что все наши

поправки будут проголосованы во время окончательного принятия Таможенного кодекса, которое состоится не позже сентября». Об этом заявил лидер депутатской фракции «Реформы ради будущего» И. Рыбаков.

«Специально для импортеров, которые планомерно работают с нашей страной, в Таможенный кодекс депутатами нашей фракции предложена процедура досрочной декларации, которая может быть проведена еще до прибытия товаров в Украину», – отметил нардеп.

Бесспорным плюсом политик считает принципиальное решение освобождать декларантов от ответственности за неумышленную ошибку. «Это лишит таможенников лишних рычагов коррупционного давления на декларантов, когда, придираясь к незначительным деталям, отдельные “сообразительные” работники таможни могли требовать взятку», – объяснил И. Рыбаков.

«Настоящей революцией я считаю предложенное нами введение персональной ответственности конкретных должностных лиц за задержку в таможенном оформлении больше, чем на четыре часа с момента представления декларации, – заявил лидер фракции «Реформы ради будущего». – Таким образом, мы ввели в законодательство жесткий стимул к должному и своевременному таможенному обслуживанию».

«Мне хорошо известно, что новый Таможенный кодекс ждут все: и импортеры, и экспортеры, и таможенные брокеры, и сама украинская таможня. Потому, надеюсь, поправки, внесенные депутатами фракции “Реформы ради будущего”, позволят оперативно принять качественный Таможенный кодекс», – отметил И. Рыбаков (*И. Рыбаков, Новый Таможенный кодекс можно смело назвать прогрессивным // Паралель-Media (<http://paralel-media.com.ua>). – 2011. – 8.08*).

***

Незадолго до парламентских каникул вдруг выяснилось, что в ВР циркулирует очередной проект ЖК, мало отличающийся от предыдущего.

Более того, существует еще и некий проект поправок к Закону «О жилищно-коммунальных услугах» – такой себе «мини-жилкодекс», преследующий явно бандитские цели. Вдобавок к тарифному грабежу олигархический капитал упорно стремится контролировать жилищную сферу. Чтобы иметь полную возможность откровенно и цинично грабить граждан.

Предыдущий проект Жилищного кодекса провластное большинство протянуло через первое чтение, но в феврале документ сняли с обсуждения после шквала критики в СМИ и резкой реакции экспертов. Но в конце мая вдруг выяснилось, что некий проект ЖК скоро будет рассматриваться в комитетах парламента для подготовки ко второму чтению! Налицо не просто нарушение регламента Верховной Рады, а, по сути, преступление! Ведь сейчас речь может идти лишь о создании нового законопроекта, с дальнейшей процедурой регистрации, первого и последующего чтений.

Очередной «зародыш» кодекса содержит те же бандитские нормы, что и предыдущий. Протаскивается пеня за несвоевременную оплату ЖКУ в размере 0,1 % (вместо нынешних 0,01 %). И это – на фоне стремительного роста цен, тарифов, безработицы, долгов по зарплате, а также резкого падения реальных и даже номинальных доходов граждан в условиях экономического кризиса! Вырисовывается чисто бандитская схема: «поставить на счетчик» граждан, чтобы затем отобрать у них жилье за «долги», навязываемые государством.

С тупым упорством правительство лоббирует затею ликвидации ЖЭКов, создания ОСМД и каких-то управляющих компаний. Хотя практика Украины и России уже показала, что подобная модель ведет к бесшабашной коррупции, неприкрытому бандитизму, дерибану и развалу ЖКХ, экспроприации жилья граждан. Опять навязывается норма, согласно которой решения о создании ОСМД, равно как и резолюции самих ОСМД, могут приниматься как минимум третью жильцов дома. Это чревато тем, что решениями ОСМД будут манипулировать, как это происходит с постановлениями собраний акционеров при осуществлении рейдерских захватов предприятий. И это неминуемо повлечет за собой угрозу потери гражданами собственного жилья. По проекту ЖК, поставщики коммунальных услуг, управляющие фирмы и правление ОСМД не будут нести ответственность за свое бездействие, подобно застройщикам, затягивающим сроки сдачи домов в эксплуатацию. Кроме того, в новом законопроекте вновь протягивается следующая норма: если дом расположен в месте, которое кому-то приглянулось якобы для социальных нужд, то жильцов могут запросто выселить, не гарантируя им при этом предоставление другой крыши над головой. Словом, настоящий гоп-стоп.

Но и это еще не все. Накануне депутатских каникул профильная парламентская комиссия втихаря и с нарушением Регламента одобрила «мини-жилкодекс» – законопроект о внесении изменений в Закон «О жилищно-коммунальных услугах». Разработчиком сего творения выступил мощный «регионало-литвино-тушечный» авторский коллектив, в который входят нардепы Бондик, Баранов, Прутник, Плотников, Литвин, Харлим, Шпенив, Стельмашенко, Крук. Суть состоит в том, чтобы навязать жильцам управляющие компании, лишив владельцев квартир права голоса. В повестке дня парламентского комитета по вопросам строительства, градостроения, ЖКХ и региональной политики этот вопрос стоял третьим, но его рассмотрели и утвердили первым, всего за пять минут, причем при отсутствии кворума. Из 17 членов Комитета на заседании присутствовали только семь. Опять-таки налицо уголовное преступление! Возглавлял этот «сходняк» глава комиссии, «регионал» В. Рыбак, изображающий из себя эдакого умудренного опытом аксакала, что, впрочем, не мешает «дедушке донецкого регионализма» демонстрировать «чисто конкретные» повадки!

Бандитская суть законопроекта даже не скрывается. ОСМД будут единственной формой управления домом. Они не несут никакой ответственности за оказание коммунальных услуг. Решение принимается минимум третью

собственников квартир, допускается заочное голосование, возможность принятия совместных резолюций собственниками жилых и нежилых помещений разных домов, что открывает широкую возможность для манипуляций кворумом в корыстных целях. Навязывается оплата коммунальных услуг, например воды или электроэнергии, пропорционально отношению жилых и нежилых помещений, находящихся в собственности, к общей площади этих помещений, что является, по сути, чистым «разводом на бабки». Есть подозрение, что преследуется также цель заставить жильцов платить не только за предоставление ЖКУ, но и за некие «услуги по управлению». Устанавливается, что орган местного самоуправления может назначить управляющую компанию без конкурса и согласия громады путем оглашения в СМИ.

Истерия, которую правительство и местные власти подняли вокруг необходимости срочной замены ЖЭКов на ОСМД, искусственно подогревается бандитским капиталом именно для того, чтобы прибрать ЖКХ и жилье граждан к рукам. Ведь на самом деле ЖЭКи – это те же ОСМД! В идеале – коммунальные предприятия, подчиненные выборным органам местного самоуправления, а через них – территориальной громаде, т. е. гражданам. И если всю эту систему заставить работать хотя бы так, как она работала прежде, это будет большим шагом вперед по сравнению с нынешним развалом.

Кроме того, упорно педалируемая идея отказа от ЖЭКов и замены их ОСМД преследует цель снять с государственной и местной властей всяческую ответственность за состояние жилых домов, переложив ее на плечи граждан. В течение 30–50 лет жильцы хрущевок и брежневок в составе квартплаты оплачивали амортизационные отчисления на будущий капремонт и реконструкцию домов. Срок уже подошел. Но теперь им говорят: этих денег нет, а потому все расходы по содержанию и ремонту домов берите на себя в форме ОСМД под надзором управляющей компании, которая (читайте между строк) будет дерибанить ваши деньги и выселять за неуплату по грабительским тарифам!

Отметим попутно, что жильем вообще не нужно управлять. Дома следует обслуживать, ремонтировать, подметать в них, мыть полы, ремонтировать унитазы и вывозить мусор. Но этим «управляющие» заниматься не хотят, они жаждут одного – «рубить капусту», сидя в офисе.

Есть еще один нюанс. Экономический кризис похоронил многие схемы быстрого обогащения на инфляционных «пузырях», например строительство и спекуляцию инвестиционной недвижимостью. Многие риелторы, девелоперы, управляющие активами и даже строительные фирмы остались не при делах, и им нужно на чем-то зарабатывать деньги. Вот они и обратили внимание на обширный жилкомсектор, где оборачиваются большие капиталы. А путем раздувания тарифов денежные потоки можно существенно увеличить. Уж власть-то постарается накачать их бандитскими законами. К тому же открывается неограниченный простор для экспроприации жилья граждан и земли, на которой оно расположено. Это же настоящий Клондайк!

Таким образом, цель затеи с Жилищным кодексом очевидна, проста и надежна, как автомат Калашникова, – грабеж. Крайне опасной в этом смысле является социальная апатия, так сказать, «молчание ягнят», отсутствие массовых и решительных акций протеста. Как бы не пришлось вскоре проснуться без крыши над головой (*Карпец А. Жилищный гон-стоп // Вечерние вести (http://gazetavv.com). – 2011. – 1.08).*

ЩОДЕННИК БЛОГЕРА

Блог на сайте Корреспондент.net

Об авторе: Е. Гаевая, младший юрист компании «Киевское юридическое Бюро»

На протяжении последних месяцев Закон Украины «Об исполнительном производстве» претерпел ряд серьезных изменений.

Одним из положительных изменений можно назвать требования отправлять копии исполнительного производства рекомендованными письмами. Раньше, как известно, исполнители отправляли такие документы простой почтой, они терялись и часто стороны жаловались на то, что исполнители вообще не отправляют копии документов, чтобы иметь право на взыскание исполнительного сбора за неосуществление добровольного выполнения.

Кроме этого, большим плюсом новел Закона Украины «Об исполнительном производстве» в новой редакции (далее – Закон) является предоставление доступа государственному исполнителю к базам данных и реестрам, в том числе электронным, содержащим информацию о должниках, их имуществе и средствам (ч. 2 ст. 4 Закона). Теперь процедура выявления или розыска принадлежащего должнику имущества и средств должна упроститься и ускориться. До этого исполнители просто кипами рассылали «вимоги» (требования) в различные органы, с целью получить объективную информацию об имуществе должника.

Также изменились полномочия государственных исполнителей. Теперь их обязанности и права не раскиданы по всему Закону, а устанавливаются отдельной статьей (ст. 11 Закона), которая также добавляет следующие полномочия:

– в целях защиты интересов взыскателя получать бесплатно от органов, учреждений, организаций, должностных лиц, сторон и участников исполнительного производства необходимые для проведения исполнительных действий объяснения, справки и другую информацию, в том числе конфиденциальную (п. 3 ч. 3 ст. 11 Закона);

– обращаться за разъяснением в орган, выдавший соответствующий документ (п. 8, 9 ч. 3 ст. 11 Закона);

– по решению суда о принудительном доступе получать доступ к жилью, (п. 10, 15 ч. 3 ст. 11 Закона);

– привлекать в установленном порядке к проведению исполнительных

действий понятых, работников органов внутренних дел, других лиц, а также экспертов, специалистов, а для оценки имущества – соответствующих субъектов хозяйствования (п. 12 ч. 3 ст. 11 Закона).

Согласно новому Закону, на стороны возложена обязанность в течение трех дней письменно уведомить государственного исполнителя о полном или частичном самостоятельном исполнении решения должником (ч. 5 ст. 12 Закона).

В том случае, если решение принято в пользу нескольких истцов или против нескольких ответчиков, а также если предстоит передать имущество, находящееся в нескольких местах, в исполнительном документе отмечается один должник и один взыскатель, а также определяется, в какой части необходимо выполнить такое решение, или отмечается, что обязанность или право взыскания является солидарным (ч. 2 ст. 18 Закона). Это важное уточнение, касающееся одного или нескольких сторон, участвующих в процессе.

Исполнительный документ действителен при условии, что он скрепляется гербовой печатью учреждения, которым выдан, в том случае, если законодательством предусмотрено наличие такой гербовой печати у такого учреждения.

Изменения коснулись и процедуры открытия исполнительного производства. Так, взыскатель вправе указывать сведения, идентифицирующие должника, которые могут способствовать принудительному исполнению решения (счет должника, место работы или получения им других доходов, местонахождение его имущества и т. п.) (ч. 2 ст. 19 Закона).

В ч. 4 ст. 20 ЗУ «Об исполнительном производстве» предусмотрено, что в случае необходимости проверки информации о наличии должника или его имущества или его места работы на территории, на которую не распространяется компетенция государственного исполнителя, государственный исполнитель может своим мотивированным постановлением, утвержденным начальником отдела, которому он непосредственно подчинен, поручить проведение проверки указанной информации соответствующим отделам государственной исполнительной службы. Государственный исполнитель отдела Государственной исполнительной службы (ГИС), которому поручено проведение проверки указанной информации, в случае выявления имущества должника должен осуществить его описание и арест.

Минусом нового Закона можно считать то, что сроки предъявления к исполнению исполнительных документов, выдаваемых судами, изменены с трех до одного года (ст. 22 Закона).

Кроме этого, дорожают услуги исполнительной службы. Первый сбор взимался в размере 10 % от фактически взысканной суммы долга (стоимости имущества), теперь же 10 % от суммы, подлежащей взысканию, или стоимости имущества должника, подлежащего аресту по исполнительному документу (ст. 28 Закона), то есть орган ГИС получает причитающийся ему процент от суммы долга независимо от того, получена ли она взыскателем.

Кроме того, увеличены размеры исполнительского сбора при неисполнении решения неимущественного характера. В случае неисполнения должником в тот же срок решения неимущественного характера исполнительский сбор взыскивается в размере 40 необлагаемых минимумов доходов граждан с должника – физического лица и в размере 80 необлагаемых минимумов доходов граждан с должника – юридического лица. Также исполнительный сбор взимается в случае возвращения исполнительного документа без исполнения по письменному заявлению взыскателя и в случае самостоятельного выполнения должником решения после начала его принудительного исполнения.

Изменяется порядок передачи документов исполнительного производства должникам: должник считается уведомленным об открытии исполнительного производства, если ему отправлено постановление об открытии исполнительного производства по адресу, указанному в исполнительном документе (ст. 31 Закона).

В ст. 47 Закона дополнены основания для возвращения исполнительного документа без исполнения:

- невозможно установить личность должника;
- должник – физическое лицо или его имущество, розыск который осуществлялся органами внутренних дел, не обнаружены в течение года со дня объявления розыска, кроме взыскания алиментов, возмещения вреда, причиненного увечьем или иным повреждением здоровья, или по случаю потери кормильца;
- средств, поступивших от реализации заложенного имущества, недостаточно для удовлетворения требований взыскателя-залогодержателя.

Обновлен общий порядок обращения взыскания на имущество должника (ст. 52 Закона):

- арест накладывается также на средства на счетах, которые будут открыты после вынесения постановления о наложении ареста;
- запрещено обращать взыскание на единственное жилье должника и земельный участок, на котором расположено это жилье, в случае если сумма долга не превышает десяти размеров минимальной заработной платы.

Ст. 57 ЗУ «Об исполнительном производстве» установлен новый вид ареста – арест средств, находящихся в кассе должника или поступающих в нее.

Термин «оценка имущества» заменен на «определение стоимости имущества», которое в настоящий момент проводится государственным исполнителем. В связи с этим появились такие изменения:

- стороны имеют право подать в 10-дневный срок возражение о результатах определения стоимости имущества или оценки имущества, при этом расходы на рецензирование изменений в оценке несет сторона, которая подала возражение;
- отчет об изменении определения стоимости имущества или его оценки отсылается сторонам заказным письмом и результаты оценки и/или рецензирования могут быть обжалованы в суде;
- отчет об оценке действует в течение шести месяцев, после чего оценка

проводится повторно.

Комиссионная реализация имущества вновь возвращена в новую редакцию Закона. Комиссионной продаже подлежит имущество стоимостью до 150 необлагаемых минимумов доходов граждан, при этом непроданное имущество подлежит первичной уценке не более чем на 30 %, повторной – не более чем на 50 %, а затем передается в счет погашения долга по первоначальной стоимости.

Условия обращения взыскания на заработную плату, пенсию, стипендию и иные доходы должника (ст. 68 Закона).

Взыскание обращается:

– в случае отсутствия у должника средств на счетах в банках или других финансовых учреждениях, отсутствия или недостаточности имущества должника для покрытия в полном объеме причитающихся к взысканию сумм, а также в случае исполнения решений о взыскании периодических платежей и на сумму, не превышающую трех минимальных размеров оплаты труда;

– по письменному заявлению взыскателя.

Согласно ст. 69 ЗУ «Об исполнительном производстве» предприятия, учреждения, организации, физические лица, физические лица-предприниматели каждые шесть месяцев предоставляют государственному исполнителю отчет об осуществленных отчислениях и выплатах по форме установленной Министерством юстиции Украины. Должностные лица, виновные в непредоставлении таких сведений без уважительных причин, могут быть привлечены к ответственности. При этом неясно, к какой ответственности.

Изменен порядок обжалования решений, действий или бездействия должностных лиц ГИС (ст. 82 Закона). Решения, действия или бездействие государственного исполнителя и других должностных лиц Государственной исполнительной службы могут быть обжалованы взыскателем и другими участниками исполнительного производства (кроме должника) к начальнику отдела, которому непосредственно подчинен государственный исполнитель, или к руководителю соответствующего органа Государственной исполнительной службы высшего уровня или в суд.

Должник при этом вправе подать жалобу только в судебном порядке.

Ждем новых новел! *(Закон Украины Об исполнительном производстве в новой редакции // Блог на сайте Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net). – 2011. – 1.08).*

Блог на сайте Корреспондент.net

Об авторе: Г. Олифер, экономист, финансовый эксперт

Асоціація «Український кредитно-банківський союз» (УКБС) звернулася до профільного комітету ВРУ щодо необхідності надання роз'яснення норм Податкового кодексу України, які стосуються відображення витрат за операціями

з цінними паперами, у зв'язку з їх неоднозначністю.

УКБС вважає, що позиція ДПАУ ускладнює діяльність юридичних осіб, оскільки позбавляє їх можливості відображати витрати за операціями з цінними паперами у момент їх понесення, штучно створюючи прибуток та завищуючи зобов'язання платників зі сплати податку.

Так, Державна податкова адміністрація України вважає, що після 1.04.2011 р. витрати на придбання цінних паперів, крім придбаних на первинному ринку, відобразатимуться лише в момент отримання доходів від подальшого продажу цінних паперів (лист ДПАУ № 11287/7/15-0317 від 20.04.2011 р.).

УКБС, не погоджуючись із таким тлумаченням норм Податкового кодексу України, зазначає, що фінансовий результат від операції по торгівлі цінними паперами звітного періоду визначається виходячи з доходів та витрат, які сформувалися, тобто були понесені (отримані/нараховані) протягом цього ж податкового періоду по кожному з видів цінних паперів, а не по кожному окремому цінному паперу.

Отже, чинне законодавство України не пов'язує облік фінансових результатів операцій з моментом отримання доходу від наступного відчуження раніше придбаних цінних паперів. Адже для визначення результату від операцій з торгівлі цінними паперами існують спеціальні правила оподаткування, закріплені окремими положеннями ПКУ (п. 153.8 ст. 153).

Правова колізія між роз'ясненням ДПАУ та нормами ПКУ, що стосуються оподаткування операцій з цінними паперами, призводить до різного застосування законодавства фіскальними органами та платниками податків. Це, у свою чергу, зумовлює збільшення судових спорів та додаткового навантаження на державний бюджет.

Крім того, постійна зміна правил зменшує інвестиційну привабливість національних цінних паперів, що призведе до обмеження обсягів фондового ринку України. Отже, вирішити проблему допоможуть лише роз'яснення цього питання профільним комітетом Верховної Ради України, що дасть змогу забезпечити здійснення податкової політики у відповідності до чинного законодавства України (*Позиція ДПАУ стримує розвиток фондового ринку // Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/users/blog/prensa2/a41893) – 2011. – 4.08*).

***

Блог на сайті «Українська правда»

Автор: І. Попов, політолог, лідер партії «Єдиний Центр»

На радість тисяч громадян передпенсійного віку прийнятий Верховною Радою закон про пенсійне забезпечення навряд чи вступить у дію навіть восени цього року. Формальні причини можуть бути різними – чи то внесений проект постанови про відміну цього закону, чи то помилково проголосовані тієї ночі популістські поправки. Проте справжня причина інша: усю цю пенсійну реформу

затіяли заради одного: отримати кредит Міжнародного валютного фонду. Уже на початку літа МВФ почав натякати на додаткові політичні умови заради надання кредиту. Тепер же, після арешту Ю. Тимошенко, як мінімум до нових виборів, кредиту Україна не побачить. Подібний негативний сигнал від МВФ без сумніву погіршить для нашої економіки входження в нову хвилю світової кризи. А як дуля у відповідь – Верховна Рада скасує прийнятий у таких муках закон.

Прикро, що реформування ключових галузей економіки й соціалки проходить або під зовнішнім тиском, або в угоду кон'юнктурним інтересам. Податкову реформу затіяли багато в чому задля ліквідації малих бізнесменів на єдиному податку. Огляд подій у тіньовій економіці після «податкової реформи» показав, що вони заважали монополізації ринку «обналічки». Через сотні тисяч дрібних підприємців контрагенти відмивали невеликі суми для оптимізації податків. Після ліквідації «пепешників» як класу відбулося масове закриття конвертаційних центрів, і на місці досить хаотичного ринку послуг по конвертації виникли три супермонстри, які тут же радикально підняли відсоток відрахувань за свої послуги. Усе банально та по-жлобськи. Замість боротьби з тіньовою економікою, вони її очолили.

Реформа ж пенсійної системи Україні справді потрібна. Але для цього треба надати стимули для легалізації зарплат, і тоді зростуть відрахування до Пенсійного фонду. Потрібно скасувати привілеї в обрахуванні пенсій для окремих категорій громадян, і тоді середній рівень пенсії підніметься. А поки що держава цілком може компенсувати дефіцит пенсійного фонду, який поряд з обсягами казнокрадства є насправді просто мізерним.

Так що сподіваємося привітати наших пенсіонерів із порятунком від несправедливої лжереформи.

Коментарі:

9.08.2011 р., 17:32

wwz:

Пенсійній злегка капут, а тут почали лякати земельною (справа вигідна не лише для Тігіпка з його ТАСом). Теж повний завал: і без неї мовляв, дальше жить ніззя, і селян активно надувають – це називається всенародним обговоренням. А тим часом, ще від прийняття чинного Земельного кодексу десятирічної давності, у країні не зроблено головного – розмежування в натурі земель різних форм власності. Результат від так званої реформи буде той же, що від пенсійної – людям краще не стане, а банда поласує (якщо не лусне). Зацофана якась країна, безпросвітня, а влада в ній формується за системою прогресуючого дебілізму: підлеглий мусить бути дурнішим від начальника. Про інтелект та ерудицію Віктора Федоровича всі здогадуються.

8.08.2011 р., 23:32

Джи:

Якщо все так, як пише автор, і пенсійну реформу відмінять, то це дискредитує пенсійну реформу як таку. І дуже нескоро до неї повернуться знову. Тому робити цього ні в якому разі не можна.

Крім того, пенсійна реформа значиться в плані реформ нинішнього нашого гаранта. І

відміна її дискредитує і весь цей план і гаранта.

Також, якщо В. Янукович розраховує на другий термін президентства, ця реформа йому потрібна як значне полегшення для держбюджету на той час.

А щодо казнокрадства, так це річ, яка зміниться у нас останньою. І розраховувати на це не варто.

8.08.2011 р., 23:24

индиго51:

Это если подпишет Президент, то закон будет действительным с 1.01.12 г. – в виде подарка на Новый год (*Попов І. Капут пенсійній лжереформі // Українська правда* (<http://blogs.pravda.com.ua>). – 2011. – 8.08).

***

Status-Quo інформаційний юридический портал

Об авторе: Р. Калиниченко, юрист

Трое народных депутатов Верховной Рады Украины 28.07.2011 г. зарегистрировали законопроект № 9035, согласно которому подсудимые в некоторых случаях получают право не обращаться к судьям со словами «Ваша честь».

Действующее законодательство предусматривает именно такую форму обращения, однако Ю. Тимошенко, которая проходит в качестве подсудимой по делу о газовых соглашениях 2009 г., неоднократно в демонстративной форме отказывалась выполнять требования закона, что неоднократно приводило к конфликтам в ходе судебных заседаний.

Народный депутат Украины, глава подкомитета по вопросам судоустройства и статуса судей Д. Шпенюв подчеркнул, что предложенный законопроект является совершенно абсурдным с юридической точки зрения.

Законопроект устанавливает, что участники судебного процесса получают право не обращаться к судье со словами «Ваша честь» в случае осуществления судопроизводства с нарушением порядка, определенного процессуальным законом; нарушения присяги судьи; невыполнения судьей законных требований участников процесса; совершения судьей действий, в которых усматриваются явные признаки необъективности, предвзятости и несправедливости; проявления судьей неуважения к участникам процесса; несоблюдения судьей правил судейской этики.

Д. Шпенюв отметил, что нарушения, перечисленные в законопроекте, в частности нарушение присяги судьи, в Украине определяют соответствующие компетентные органы – Высшая квалификационная комиссия и Высший совет юстиции. Что же касается участников процесса, то они не смогут на основании собственного убеждения объективно дать оценку ситуации в суде, что будет следствием постоянного злоупотребления с их стороны.

По мнению депутата, соратники экс-премьера своей инициативой просто

пытаются оправдать и узаконить откровенно некорректное поведение своего лидера в суде, которое возмущает и шокирует не только украинцев, но и европейское и мировое сообщество. Д. Шпенюв убежден, что подобные контрпродуктивные предложения не получают поддержки сессионного зала.

Комментарии:

Холодов Сергей Эдуардович: Законопроект действительно абсурден по своей сути. Делается ситуационно под одного человека ради пиара и каких-либо условий уголовного судопроизводства не меняет вообще (*Некоторые депутаты ВР Украины пытаются узаконить неуважение к суду // Status-Quo информационный юридический портал (<http://s-quo.com>). – 2011. – 30.07*).

***

Блог UBR

Об авторе: І. Кушнір, кандидат економічних наук

З 1 січня 2012 р. запроваджується земельний ринок в Україні. Є позитивною правова норма щодо надання права купівлі-продажу сільськогосподарських земель виключно фізичним особам – громадянам України.

Разом з тим є недостатньо врегульованими до потреб дійсності методи оцінки її вартості.

Земля – це товар, що більше не виробляється, і тому для розвитку потужних фермерів доцільно передбачити інститут викупу земель.

Інститут викупу земель розуміє під собою можливість викупу земельних ділянок за втричі більшою вартістю, встановленою її власником. Наприклад, якщо власник 10 га оцінить їх в 10 дол. з метою мінімальної сплати податків, то будь-хто може викупити земельну ділянку за 30 дол. (дві вартості йдуть колишньому власнику – 20 дол., одна вартість йде у бюджет – 10 дол.) та встановити свою вартість земельної ділянки. Це спонукатиме власника землі не занижувати її вартості з метою мінімізації плати за землю, а встановлювати реальну ринкову її вартість, щоб зберегти її у своїй власності.

У загальнодоступному електронному Земельному кадастрі мають відображатися усі необхідні показники по кожній земельній ділянці: просторові межі географічної широти та довготи, якість та вартість. І кожен бажаючий відповідно до інституту викупу зможе викупити ту чи іншу ділянку за втричі більшою вартістю.

Врешті земля має зосередитися в тих, хто її найбільше цінує, хто дає їй більшу вартість та, відповідно, сплачує більше податків (*Вартість землі має визначати її власник при впровадженні інституту викупу земель // Блог UBR (<http://blog.ubr.ua>). – 2011. – 8.08*).